

Sariyane

Nabi Musa Alaa Falan Naxan Sebε

Tawureta Musa yire suulunden ni i ra. Isirayila kaane bata yi findi konyine ra Misiran yamanani. Na konyiyaan bata yi bu han Ala Nabi Musa xε waxatin naxan yi. Ala yi a mali a xa Isirayila kaane raxɔrɔya. E yi mini Misiran yamanani Ala sɛnbɛn barakani. Na xanbi ra, Ala yi e xun ti Kanan yamanan na, a dɛnaxan fixi e ma. E yi kira yi, Ala yi mini e xa Sinayi geyaan fari. A yi a sariyan fi Nabi Musa ma alogo yamaan xa lu e Margin sagoon ligε. Koni yamaan yi Ala matandi sanɲa yi wuyaxi tonbonni. Na taruxun birin sɛbɛxi Tawureta Musa yiren bonne kui.

Benun e xa Kanan bɔxɔn sɔtɔ, Nabi Musa yi Isirayila kaane malan. A yi taruxuni ito birin nabira e ma. A mɔn yi xεtε Alaa sariyan birin ma alogo e nama ɲinan a xɔn Kanan bɔxɔni. Na kawandin nan sɛbɛxi Kitabun yireni ito kui.

Isirayila kaane somatɔna Kanan bɔxɔni, Musa yi kawandi saxan ba Isirayila kaane xa. A singen sɛbɛxi keli Sariyane sora 1 ma han a sora 4.43. A firinden sɛbɛxi keli Sariyane 4.44 ma han a sora 28.68. A saxanden sɛbɛxi keli Sariyane 28.69 ma han a sora 30.20.

Musa Ala kewanle nan ma fe rabirama en ma, a naxanye rakamalixi a xanuntenya gbeeni a yamaan xa: a bata yi layirin xidi e tagi, a yi ti e yεε ra ɲεε tonge naanin bun ma tonbonni, a yi e ratanga e yaxune ma, a yi a sariyane nun yamarine fala e xa e nun a dε xuine. Koni Kitabun yireni ito mi

findixi kawandin xan gbansan na, hanma sariyan naxanye bata yi kolon nun Kitabun yire singene xɔn. Musa falan tima nɛn be alo kawandi ba kɛndɛna, naxan a ramɛ muxune xilima sɛnbɛn na alogo e xa e xaxili lu Alaa tinxinyaan xɔn ma. Nayi, e yi kisi feen lanna raso e nun a tan Ala keden peen tagi. Musa yi a fala, a naxa, “Isirayila kaane, ɛ tuli mati. Alatala en ma Ala keden peen na a ra. I xa Alatala i ya Ala xanu i bɔɔɛn birin na e nun i niin birin na e nun i sɛnbɛn birin na.” (Sariyane 6.4-5) Falani ito findixi Isirayila kaane tubi xuiin nan na e naxan falama lɔxɔ yo lɔxɔ e dɛnkɛɣana fe ra.

A sora naanin dɔnxɛne, ne findixi fala ɲaxumɛ firin nun taruxu firin nan na: a singen feene nan falama naxanye a yitama Yosuwe sugandi kii naxan yi Musa ɲɔxɔni alogo a xa ti Isirayila yamaan yɛɛ ra, siga na yamanani Ala yi naxan fima e ma (Sariyane 31). A mɔn bɛtin yitama naxan xili “Musaa bɛtina” (Sariyane 32). A mɔn Musaa dubana fe yɛbama Isirayila kaane xa (Sariyane 33), a yi Musa faxa feen fala (Sariyane 34).

E sariya kɛdin naxan to Yerusalɛn taani Ala Batu Banxini Manga Yosiya waxatini, na nɔɛ finde Kitabun yireni ito nan na (A mato Mangane Firinden sora 22 kui). Kitabun yireni ito a feene mɔn falama kitabu gbɛtɛ yire wuyaxi kui alo Mangane nun Nabi Yermi a Kitabun yirena han sa dɔxɔ Yesu waxatin na. Misaala ra, Matiyu 4.4 hanma Matiyu 10 e nun Maraka 12.32.

Nabi Musaa kawandi baana

¹ Falane ni itoe ra, Nabi Musa naxanye fala Isirayila kaane birin xa. Na waxatini, a yi Yurudɛn sogetede mabinna nin, Araba tonbonni Sufi yetagi, Paran, Tofeli, Laban, Xaseroti, nun Disahabi longonne ra. ² Keli Horebe geyaan ma siga Kadese-Barineya, xii fu nun keden sigatiin na a ra kiraan xɔn ma naxan danguma Seyiri geyane binni. ³ E minin ηεε tonge naaninden kike fu nun kedenden xii singe bɔxɔni Misiran bɔxɔni, Nabi Musa yi Alatalaa yamarine birin nali Isirayila kaane ma. ⁴ Na waxatini, Musa bata yi Amorine manga Sixɔn nɔ yengeni naxan yi dɔxi Xesibɔn yi, e nun Manga Ogo, Basan mangana, naxan yi dɔxi Asataroti nun Edere yi. ⁵ Yurudɛn sogeteden mabinni, Moyaba bɔxɔni, Nabi Musa yi Alaa sariyan yeɓa e xa, a naxa:

⁶ Alatala en ma Ala ito nan falaxi en xa, Horebe geyaan ma, a naxa, “E bata bu geyani ito ma. ⁷ E keli, ε siga geyane ma Amorine dɛnaxan yi, mɛnna longonna birin, Araba bɔxɔni, geyane fari, Sefela nun Negewi binni, fɔxɔ ige dɛɛn na, han Kanan bɔxɔni, han Liban yi, sa dɔxɔ Efirati baa gbeen na. ⁸ E xa na bɔxɔn mato, n naxan fixi ε ma. E siga, ε xa na tongo, bayo n tan Alatala yati nan n kɔlɔ ε benbane xa, Iburahima nun Isiyaga nun Yaxuba, e nun e bɔnsɔnna birin hali e dangu xanbini, a n na bɔxɔn nan soma e yii.”

*Nabi Musa yi kitisane dɔxɔ
Xɔrɔyaan 18.13-27*

⁹ Na waxatini, n ni ito nan fala ε xa, n naxa, “N tan kedenna mi nɔε ε goronna tonge. ¹⁰ Alatala ε Ala bata ε rawuya ayi. Iki ε bata wuya ayi alo sarene kore. ¹¹ Alatala ε benbane Ala xa ε rawuya

ayi han wuli wuli. A xa ε baraka alo a a falaxi kii naxan yi. ¹² Koni, n tan kedenna nε ε birin goronna tongε di, n yi ε kitine birin sa? ¹³ Ε xa xεmεne sugandi ε bɔnsɔnne yi, naxanye xaxili fan, e feene yεε toma, e binyaxi. N ne nan tima yamaan xun na.” ¹⁴ Ε yi n yabi, a n ma falan lanxi. ¹⁵ Nayi, n yi ε yεεratine tongo, xεmε xaxilimaan naxanye binyaxi ε bɔnsɔnne yε. N yi e dɔxɔ muxu wuli xun na hanma muxu kεmε hanma muxu tonge suulun hanma muxu fu. E findi kuntigine ra ε bɔnsɔnne tagi. ¹⁶ Na waxatini, n yi yamarini ito so ε kitisane yii. N naxa, “Ε xa ε tuli mati ε bari bodene ra. Ε yi e birin makiti tinxinni, ε ngaxakedenne tagi e nun e tan nun xɔɲene tagi. ¹⁷ Ε nama muxu yo rafisa bonne xa kiti sadeni. Ε ε tuli mati sɛnbε kanna nun sɛnbɛtaren fan na. Ε nama gaxu muxu yo yεε ra, bayo Ala nan kitisaa na. Xa kitin xɔdɔxɔ ε yii, ε xa a fala n xa, n tan yi kitin sa.” ¹⁸ Na kiini n bata yamarine birin yeβa ε xa, a lan ε xa naxan liga.

Murutεn Kadesi yi
Yatεne 13.1-33

¹⁹ Na to dangu, en bata keli Horebe geyaan ma, en yi dangu tonbon magaxuxin na ε dεnaxan toxi. En yi ti kiraan xɔn siga Amori geyane ma, alo Alatala en ma Ala a yamari en ma kii naxan yi. En yi so Kadesi-Barineya yi. ²⁰ N yi a fala ε xa, n naxa, “Ε bata Amori geyane li, Alatala en ma Ala dεnaxan fixi en ma. ²¹ A mato, Alatala ε Ala bata bɔxɔni ito dɔxɔ en yεε ra. Ε siga, ε xa na tongo alo Alatala ε benbane Ala a falaxi ε xa kii naxan yi. Ε nama gaxu, ε nama kuisan.”

22 Na waxatini, ε birin yi fa n fεma, ε yi a fala n xa, ε naxa, “En xa xεrane rasiga, e xa sa bɔxɔni ito feene rakɔrɔsi. E fa dεntεgen sa en xa, en lan en xa sigan ti kiraan naxan xɔn e nun en sigama taan naxanye yi.” 23 Ε miriyaan yi rafan n ma. Nanara, n yi xεmε fu nun firin ye ba ε bɔnsɔn keden kedenne tagi. 24 E yi siga geyane yi han e sa Esikoli lanbanna li. E yi na yirene rakɔrɔsi. 25 E yi na bɔxɔn bogi seene ba, e yi fa e yita en na. E yi dεntεgen sa en xa, e naxa, “Alatala en ma Ala bɔxɔ fapin nan fixi en ma.” 26 Koni ε mi tinxi sigε, ε murute nen Alatala ε Alaa yamarin bun ma. 27 Ε yi lu tondi falane tiye ε bubune kui. Ε naxa, “Alatala en naɲaxuxi, nanara a en naminixi Misiran yi alogo a xa en so Amordine yii e yi en halagi. 28 En sigan minen? En ngaxakedenne bata en tunnaɔɔ, e naxa, ‘Mεn kaane fangan gbo en xa! E mɔn kuya en xa. Na taane gbo. Yinna naxanye e rabilinni, ne texi han kore. Nxu bata Anakine yati to na yi.’ ”

29 N yi a fala ε xa, n naxa, “Ε nama kuisan. Ε nama gaxu e yeε ra de! 30 Alatala ε Ala naxan tima ε yeε ra, a tan nan yengen soma ε xa alo a a liga ε yeε xɔri kii naxan yi Misiran yi han tonbonni. 31 Ε bata a to nayi, Alatala ε Ala faxi ε ra nen alo muxuna a diin xalima kii naxan yi ε sigatiin birin yi han ε yi fa be li.” 32 Koni na birin yi, ε mi yi laxi Alatala ε Ala ra. 33 A tan nan yi tima ε yeε ra kiraan xɔn, a daaxadene fen ε xa ε luma denaxanye yi. Kɔεen na, a kirani yalan tεen na. Yanyin fan na, kundaan yi ti ε yeε ra.

Yatεne 14.20-45

34 Alatala to ε falan mε, a xɔɔ, a yi a kɔɔ,

³⁵ “Muxu kobini ito yo mi soε bəxə fəpini ito yi, n naxan layirin tongo ε benbane xa ³⁶ fə Yefune a dii Kalebi, na nan a toma. N na bəxən soma a yii nən a naxan yisigaxi e nun a bənsənna, bayo a lu nən Alatalaa kiraan xən ken!”

³⁷ Alatala bata xələ n fan ma ε tan ma fe ra. A yi a fala, a naxa, “I tan yeteen mi soma bəxəni ito yi. ³⁸ Nunu a dii Yosuwe, i mali muxun nan fama sodeni. I xa a senbe so, bayo a tan nan tima Isirayila yee ra, e bəxəni ito sətə e keen na. ³⁹ E diine, ε a falaxi naxanye ma a e findima nən muxu suxine ra, e tan naxanye munma fe kobi nun fe fəpın tagi rabaan kolon, e tan nan soma na bəxəni. N na fima e tan nan ma. E tan nan a sətəma e keen na. ⁴⁰ Koni ε tan, ε mən xa xete, ε siga tonbonni, siga Gbala Baan kiraan xən.”

⁴¹ E yi a yabi, ε naxa, “Nxu bata findi yulubi kanne ra Alatala yee ra yi, koni iki nxu xa siga yengε sodeni, alo Alatala en ma Ala a yamarixi nxu ma kii naxan yi.” E birin yi ε yengεso seene tongo, bayo ε a mirixi nən a geya bəxəni ito masətən mi xədxə. ⁴² Koni Alatala yi a fala n xa, a naxa, “A fala e xa, i naxa, ‘E nama siga yengε sodeni de! N mi luma ε xən. E yaxune ε nəma nən.’ ” ⁴³ N yi ε maxadi na kiini, koni ε mi ε tuli mati n na. E yi murute Alatalaa yamarin ma, ε yi siga geya yireni wasoni. ⁴⁴ Amarin naxanye yi dəxi geyane yi, ne yi mini ε yengedeni alo kumi nənene dinma muxun na kii naxan yi. E yi ε kedi, e yi ε bənbə keli Seyiri han Xoroma. ⁴⁵ E to xete, ε yi wuga Alatala yetagi han! Koni Alatala mi ε xuiin name, a mi a tuli mati ε xuiin na. ⁴⁶ E mən yi lu Kadesi yi alo ε bu na kii naxan yi a singeni.

2

¹ Na xanbi ra, nxu yi xεε tonbonni nxu kiraan suxu naxan danguma Gbala Baani, alo Alatala a fala n xa kii naxan yi. Nxu yi Seyiri geyane mabilin xii wuyaxi bun.

Isirayila kaane siga tiina

² Alatala yi a fala n xa, a naxa, ³“E bata bu geyani ito rabilinni. E firifiri kɔmenna ma.” ⁴ A yi a fala n xa a n xa yamarini ito fi ε ma. E danguma nεn Seyiri bɔxɔni, ε ngaxakedenne dεnaxan yi, Esayu bɔnsɔnna. E gaxuma nεn ε yεε ra, koni ε xa a liga ε yeren ma, ⁵ ε nama yεngεn gidi e ma, bayo n mi sese soma ε yii fata e bɔxɔn na, hali san tidena. N bata Seyiri geyane fi Esayu ma. ⁶ E na donseen nun igen naxan tongo fɔ ε xa a saren fi nεn gbetin na. ⁷ Alatala ε Ala bata barakan sa ε kewanli. A yi a nɔxɔ lu ε sigatiin xɔn ma ε yi tonbonni ito yi waxatin naxan yi. Nεε tonge naaninni ito bun ma, Alatala ε Ala nan yi ε xɔn. Sese mi dasaxi ε ma.

⁸ Nanara, en yi dangu en ngaxakedenne bɔxɔn dεxɔn Esayu bɔnsɔnna naxanye dɔxi Seyiri bɔxɔni. En mɔn yi Araba kiraan suxu, naxan kelima Elati nun Esiyon-Gebere yi. Na xanbi ra, en yi en maxεε, en yi dangu Moyaba tonbon kiraan xɔn.

⁹ Alatala yi a fala n xa, a naxa, “E nama yεngεn gidi Moyaba kaane ma de! E nama e fen yεngεn na de, bayo n mi e bɔxɔ yo soma ε yii e konni. N bata Ari bɔxɔn fi Loti bɔnsɔnna ma. ¹⁰ Emi kaane nan yi Ari bɔxɔni nun. Siya sεnbεmaan nan yi ne ra. E yi wuya, e kuya alo Anaki bɔnsɔnna muxune. ¹¹ Muxuna nde yi e yatεma Refa kaane nan na, alo Anaki bɔnsɔnna muxune, koni Moyaba kaane yi

a falama e ma n̄en a ‘Emi kaane.’ ¹² Xori kaane nan yi d̄oxi Seyiri b̄ox̄oni a singeni. Koni Esayu b̄ons̄onna muxune yi e kedi, e yi e rax̄ori. E tan yi d̄ox̄o na yi, alo Isirayila kaane fan naxan liga na b̄ox̄oni Alatala d̄enaxan fi e ma. ¹³ Iki, ε keli, ε yi Serede xuden gidi.” Nayi, en yi na gidi. ¹⁴ N̄εε tonge saxan nun solomas̄εx̄ε nan dangu xabu en keli Kadesi-Barineya yi, han en Serede xuden gidi waxatin naxan yi. Na lixi, ȳenḡεsoon naxanye birin yi na na waxati danguxini nun, ne birin bata yi faxa alo Alatala a k̄ol̄o e xa kii naxan yi. ¹⁵ Alatala yi keli e xili ma han e birin yi n̄an daaxadeni.

¹⁶ Na ȳenḡεsone to n̄an yamaan ȳε, e faxa, ¹⁷ Alatala yi a fala n xa, a naxa, ¹⁸ “To, ε danguma n̄en Moyaba danna ra, siga Ari b̄ox̄oni. ¹⁹ ε Amonine lima n̄en na. ε nama ȳenḡen gidi e ma de! ε nama e fen ȳenḡen na, bayo n mi e b̄ox̄o yo soma ε yii. N na fixi Loti b̄ons̄onna nan ma.”

²⁰ Na b̄ox̄on fan yi yat̄exi Refa kaane gbeen nan na, bayo Refa kaane yi d̄oxi na nun. Amonine yi a falama e ma n̄en a “Samisumi kaane.” ²¹ Siya s̄enb̄εmaan nan yi e ra, e yi wuya, e kuya alo Anaki b̄ons̄onna muxune. Koni Alatala yi e halagi Amoni kaane x̄on. Amoni kaane yi e kedi, e yi d̄ox̄o e b̄ox̄oni. ²² Ala bata yi na fe sifan liga Esayu a diine xa naxanye yi d̄oxi Seyiri b̄ox̄oni, a to yi Xori kaane halagima e x̄on. E e kedi n̄en e yi d̄ox̄o e funfuni. E d̄oxi m̄enni han iki. ²³ Awi kaane tan, naxanye yi d̄oxi taane kui han Gasa, Kafatoro kaane nan ne halagi e to fa keli Kafatoro yi. E yi d̄ox̄o e funfuni.

²⁴ Ala yi a fala en xa, a naxa, “ε ti kiraan x̄on, ε xa Arinon xuden gidi. A mato, n bata X̄esib̄on manga Six̄on, Amorin so ε yii, e nun a b̄ox̄ona. Iki,

ε xa na tongo. Ε xa na yengen nakeli. ²⁵ To, n na ε yeεragaxun luma nen dunuja siyane birin yi. E na ε xinla me, e xuruxurunma nen gaxuni gbirigbiri!”

Eyi Manga Sixon no

Yatene 21.21-30

²⁶ N yi xerane rasiga bohe xunbeli falane tideni Xesibon manga Sixon xa, keli Kedemoti tonbonni. N naxa, ²⁷ “Nxu wama i ya boxoni gidi feni. Nxu sigama kira gbeen nan tun xon. Nxu mi sigε komenna ma, nxu mi sigε yiifanna ma. ²⁸ Nxu na donseen nun igen naxan tongo, nxu a birin saren fima nen gbetin na. A lu nxu xa dangu nxu sanni i ya boxoni. ²⁹ Esayu bonsonna naxanye dxi Seyiri boxoni e nun Moyaba kaan naxanye dxi Ari boxoni, ne bata yi nxu sago sa a nxu xa dangu e boxone yi. I fan xa n sago sa alogo nxu xa Yuruden baan gidi, nxu yi so boxoni Alatala nxo Ala denaxan fixi nxu ma.” ³⁰ Koni Xesibon manga Sixon yi tondi nxu dangu feen ma a boxoni, bayo Alatala ε Ala bata yi a xaxinla xodaxo ayi. A yi a bohen balan alogo a xa a so ε yii alo a kii naxan yi to.

³¹ Alatala yi a fala n xa, a naxa, “A mato, n bata Sixon nun a boxon so ε yii. Ε xa sa na tongo ε gbeen na.” ³² Sixon nun a yamaan birin yi fa en yengedeni Yahasi yi. ³³ Alatala en ma Ala yi Sixon so en yii, en yi a no, e nun a diine nun a yamaan birin. ³⁴ En yi na taane birin suxu, en yi e birin kala. En mon yi xemene nun naxanle nun diine birin faxa. En mi muxu yo lu a nii ra. ³⁵ En mi sese tongo fo xuruseene nun se kenden naxanye yi na taane kui. ³⁶ Keli Aroyeri Arinon xuden de, e nun taan naxan na meremereni, siga han Galadi, taa yo

mi nɔ sətɔ en ma. Alatala en ma Ala e birin so nɛn en yii. ³⁷ Koni ε mi ε masoxi Amonine bɔxɔn na, hanma Yaboko xuden dε, hanma taan naxanye na geyane ma alo Alatala a yamari ε ma kii naxan yi.

3

E yi Basan yamanan masɔtɔ

Yatεne 21.31-35

¹ En yi en maxetε, en yi te Basan kiraan xɔn. Basan manga Ogo yi mini en yεngɛdeni Edere yi, e nun a ganla birin. ² Alatala yi a fala n xa, a naxa, “I nama gaxu a yεε ra, bayo n na soma i yii nɛn e nun a ganla birin e nun a bɔxɔna. I bata naxan liga Sixɔn na, Amorine mangana, naxan yi dɔxi Xεsibɔn, i na nan ligama a fan na.” ³ Alatala en ma Ala yi Basan manga Ogo so en yii, e nun a ganla birin. En yi e birin faxa, muxu jεjε yo mi lu. ⁴ Na waxatini, en yi a taane birin suxu. Na taa yo mi lu en mi dɛnaxan suxu. Taa tonge sennin nan yi e ra naxanye yi Arigobi rabilinni Basan manga Ogo a mangayaan bun. ⁵ Na taane birin yi rabilinxi yin matexine nan na. E yi balanxi dε wure daxine nan na. Banxide wuyaxi fan yi na naxanye mi yi rabilinxi yinne ra. ⁶ En yi na taane birin kala fefe, alo en na a liga Xεsibɔn manga Sixɔn ma bɔxɔn na kii naxan yi. En yi xεmεne nun jaxanle nun diine birin faxa taane birin yi. ⁷ En yi seene birin kala fɔ xuruseene nun se kɛndεne, en naxanye tongo.

⁸ Na waxatini, en yi bɔxɔne birin tongo Yurudɛn sogeteden binni, e ba Amorine manga firinne yii, keli Arinon xudeni han Xerimon geyana. ⁹ Sidɔn kaane a falama na geyaan ma nɛn a “Siriyon.” Amorine tan naxa a “Seniri.” ¹⁰ En yi na taane

birin tongo na fili yireni e nun Galadi bəxəna e nun Basan bəxən birin, sa dəxə Salaka nun Edere ra. Na taane birin yi Ogo a mangayaan nan bun Basan bəxəni. ¹¹ Basan manga Ogo nan keden mi faxa Refa kaane yε. A wure saden mən Rabaha yi, Amonine manga taana. A kuyana, nəngənna yε solomanaanin, a yigbona nəngənna yε naanin.

Galadi nun Basan bəxə yitaxunna

Yatene 32.1-42

¹² Na waxatini, en yi na bəxən tongo. Keli Aroyeri yi, sa dəxə Arinon xude dεen na e nun Galadi geyaan fəxə kedenna e nun na taane, n yi na birin so Ruben nun Gadi bənsənna yii. ¹³ N yi Galadi fəxə boden nun Basan manga Ogo bəxən so Manase bənsənna fəxə kedenna yii. Arigobi rabilinna bəxən nun Basan bəxən yi yatexi Refa kaane bəxən nan na. ¹⁴ Manase a dii Yayiri yi Arigobi bəxən findi a gbeen na han Gesuri kaane nun Maka kaane bəxəne danne. E yi Yayiri xili sa Basan bəxən xun ma. Han iki e a falama Basan bəxən ma nən a “Yayiri taana.” ¹⁵ N yi Galadi so Makiri yii. ¹⁶ N yi Galadi fəxə kedenna so Ruben bənsənna nun Gadi bənsənna yii han Arinon xudena. Xude wunla nan na danna ra, sa dəxə Yaboko xuden na, Amonine bəxən danna. ¹⁷ N mən yi Araba bəxən fan so e yii naxan danna lanxi Yuruden baan ma keli Kineretı Darani, sa dəxə Araba Fəxə Ige Daraan na, Pisiga geyaan lanbanni, sogeteden binni.

¹⁸ Na waxatini n yi yamarini ito fi ε ma. N naxa, “Alatala ε Ala bata bəxəni ito fi ε ma alogo a xa findi ε gbeen na. Koni ε xεmε kεndεne birin xa e yitən e siga e ngaxakedenne Isirayila kaane yεε ra yεngε sodeni. ¹⁹ ε naxanle nun ε diine nun ε xuruseene

nan tun luma taane kui n naxan soxi ε yii. N na a kolon xuruse wuyaxi ε yii. ²⁰ Ε luma nεn sofayani han Alatala ε Ala yi matabun fi ε ngaxakedenne fan ma. Alatala ε Ala bəxən fima e ma nεn Yurudεn kidi ma. Na waxatini, ε birin nəε xεte nεn ε gbee bəxəni n naxan soxi ε yii.”

²¹ Na waxatini, n yi yamarin so Yosuwe yii. N yi a fala a xa, n naxa, “I bata feene birin to i yεεn na Alatala ε Ala naxan ligaxi manga firinni itoe ra. Alatala na ligama nεn yamanan birin na, i na dangu dεnaxan yi. ²² I nama gaxu e yεε ra, bayo Alatala ε Ala nan e yεngεma ε xa.”

Nabi Musa mi soma Kanan bəxəni

²³ Na waxatini, n yi Alatala maxandi, n naxa, ²⁴ “Marigina Alatala, i bata i ya fisamantenyaaan nun i sεnbεn yita i ya walikεεn na. Ala gbεte yo mi kore xənna ma hanma bəxən ma naxan nəε i ya wanle nun i ya kabanakone ligε. ²⁵ Yandi, tin n xa Yurudεn baan gidi alogo n xa na bəxə fajin to naxan a kidi ma, e nun a geya yire fajina, e nun Liban bəxəna.” ²⁶ Koni Alatala bata yi xəb n ma ε tan ma fe ra. A mi n xuiin namεxi. Alatala yi a fala n xa, a naxa, “A lu na ki, i nama fa feni ito fala n xa sənən. ²⁷ Te Pisiga geyaaan xuntagi, i yi sogegododen binna mato e nun kəmεn fəxən binni, e nun yiifari fəxən binni, e nun sogeteden binni. I xa a mato i yεte yεεn na. Koni i xa a kolon a fajin na, i mi Yurudεn baan gidima. ²⁸ Yamarin fi Yosuwe ma, i limaniyaaan nun sεnbεn fi a ma, bayo a tan nan tima yamaan yεε ra Yurudεn baan gidideni. I bəxən naxan toma, a tan nan a ligama Isirayila yi na bəxən sətə e kεε bəxən na.” ²⁹ Nayi, en yi lu lanbanni Beti-Peyori yεtagi.

4

Alaa sariyan suxu fena

¹ Iki, Isirayila, ε tuli mati. Ε xa tønne nun sariyane suxu, n na ε xaranma naxanye ma iki, alogo ε xa siimayaan sɔtɔ, ε mɔn xa bɔxɔn sɔtɔ Alatala ε benbane Ala naxan fixi ε ma. ² Ε nama sese sa n ma yamarin fari, n naxan falaxi ε xa. Ε mɔn nama sese ba a ra. Ε xa Alatala ε Ala yamarine suxu alo n na falama ε xa kii naxan yi.

³ Ε bata a to ε yeεne ra Alatala naxan ligaxi Baali-Peyori yi. Alatala ε Ala bata muxun birin faxa naxanye Baali suxuren batuxi Peyori yi. ⁴ Koni ε tan naxanye biraxi Alatala ε Ala fɔxɔ ra, ε birin mɔn ε nii ra han to.

⁵ Ε a kolon, n bata ε xaran tønne nun sariyane ma alo Alatala n ma Ala a yamarixi n ma kii naxan yi, alogo ε xa e suxu na bɔxɔni dɛnaxan findima ε gbeen na. ⁶ Ε xa e suxu ki fajni, alogo a xa findi lɔnnin na ε xa, e nun xaxili fajin na siya gbɛtɛne yeε ra yi. Siya gbɛtɛne na sariyani itoe e fe mε, e a falama nɛn, e naxa, “Siya gbeenitɔ lɔnnixi, e xaxinla fan.” ⁷ Siyaan mundun ma ala masoxi a ra alo Alatala en ma Ala masoxi en na kii naxan yi, en na a maxandi waxatin naxan yi? ⁸ Siya gbeen mundun na alo en tan tønne nun sariya tinxinxine naxan yii alo n sariyan naxan soma ε yii to? ⁹ Ε a liga ε yeren ma ε siimayaan birin yi, ε yi ε yetε ratanga alogo ε nama jinan na feene xɔn ε naxanye toxi. Ne nama ba ε bɔjɛni. Ε xa ε diine xaran ne ma e nun e fan yixɛtɛne.

¹⁰ Ε miri na lɔxɔn ma ε ti Alatala ε Ala yetagi waxatin naxan yi Horebe geyaan ma. Na lɔxɔni Alatala yi a fala n xa, a naxa, “Yamaan birin xa

malan n yεtagi. N xa n ma sariyan fala e xa alogo e xa gaxu n yεε ra e dunuƚa yi gidini. E mɔn xa e diine fan xaran ne ma.” ¹¹ E yi ε maso ε ti geyaan san bun. Tεεn bata yi geyaan birin suxu, te han kore. Dimin nun tutin nun kundaan yi godo. ¹² Alatala yi falan ti ε xa tεεn tagi. E yi a xuiin mε falan tiyε, koni ε mi a gbindin to. E yi a xuiin nan tun mεma. ¹³ A yi a layirin nali ε ma, yamari fune, a naxanye yamarixi ε ma a ε xa e suxu. A yi ne sεβε γεmε walaxa firinne ma. ¹⁴ Na waxatini, Alatala yi n yamari, a n xa ε xaran tɔnne nun sariyane ma, alogo ε xa e suxu bɔxɔni naxan findima ε gbeen na, ε na Yurudεn baan gidi.

¹⁵ Alatala falan ti ε xa waxatin naxan yi Horebe geyaan fari, tεεn tagi, ε mi a gbindin to. Nayi, ε xa ε yεε ratanga, ¹⁶ ε nama findi fe kalane ra, ε suxuren nafala sena nde sawuran na naxan nun xεmεna hanma ƚaxanla maliga, ¹⁷ hanma subena naxan bɔxɔn ma, hanma xɔliin naxan kore, ¹⁸ hanma bubusena hanma yεxεne igeni. ¹⁹ E nama ε yεε rate kore ε sogen batu, hanma kikena, hanma sarene. Seen naxanye birin kore, ε nama ε yigodo ne xa, ε nama e batu. Alatala ε Ala nan ne soxi siyane birin yii naxanye dunuƚa yi. ²⁰ Koni ε tan, Alatala bata ε ramini Misiran yamanani alo wuren bama sulun tεεni* kii naxan yi, alogo ε xa findi a gbee yamaan na, alo ε kii naxan yi to.

²¹ Alatala yi xɔlɔ n ma ε fe ra. A yi a kɔlɔ, a n mi Yurudεn baan gidima, n so bɔxɔ fɔniini ito yi Alatala ε Ala naxan fi ε ma ε kεεn na. ²² N tan, n faxama bɔxɔni ito nin. N mi Yurudεn baan gidima.

* **4:20:** Sulun tεεn mɔn falama yirena nde yi fa fala “Furu tεεna.”

Koni ε tan a gidima nen, ε yi na bɔxɔ fajin tongo ε gbeen na. ²³ Ε a liga ε yeren ma alogo ε nama jinan Alatala ε Alaa layirin xɔn a naxan tongoxi ε xa. Ε nama se maliga suxure yo rafala Alatala ε Ala tɔnna saxi naxan na, ²⁴ bayo Alatala ε Ala xɔxɔlɔn, a luxi nen alo tɛen naxan halagin tima.

²⁵ Ε na diine nun mamandenne sɔtɔ waxatin naxan yi, ε na bu na bɔxɔni, xa ε kalan ti, ε suxuren nafala sena nde maligan na, ε fe jaxin liga Alatala ε Ala yetagi naxan a raxɔlɔma, ²⁶ koren nun bɔxɔn nan en serene ra to, ε jɔnma nen bɔxɔni mafuren naxan findima ε gbeen na Yuruden kidima. Ε mi siimaya sɔtɔma. Ε halagima nen. ²⁷ Alatala ε raxuyama ayi nen siya gbete tagi. Ε xurunje ayi ne ye Alatala na ε xali denaxan yi. ²⁸ Ε suxurene batuma nen menni, muxune naxanye rafalama wudin na, hanma gemen na, suxuren naxanye mi nɔε seen toε, e mi fe mema, e mi e degema, e mi se xirin mema. ²⁹ Ε fama nen Alatala ε Ala fendeni menni. Ε mɔn a toma nen, xa ε a fen ε bɔjen birin na e nun ε niin birin yi. ³⁰ Ε tɔrɔma waxatin naxan yi, na feene birin ε lima nen. Na waxatini ε xetema nen Alatala ε Ala ma, ε yi a xuiin name. ³¹ Bayo Alatala ε Ala, Ala na a ra naxan kininkinin, naxan mi ε raberinma, naxan mi ε halagima. A mi jinanje layirin xɔn, a a kɔlɔ naxan ma ε benbane xa.

³² Ε miri fe fonne ma naxanye bata dangu, e nun naxanye bata liga xabu Ala Adama daxi bɔxɔn fari waxatin naxan yi. Ε miri bɔxɔn yiren birin ma. Fe gbete bata liga naxan gbo ito xa ba? Ε bata na jɔxɔnna me ba? ³³ Siya gbeten na ba naxan bata Ala fala xuiin me tɛen tagi, a mɔn yi lu a nii ra alo ε

tan? ³⁴ Ala mundun bata siyana nde ba siya gbeteɲ yii misaale nun taxamasenne nun kabanakone nun yengene nun senbe gbeen nun nɔɔn nun fe magaxuxine xɔn, alo Alatala ε Ala feen naxanye birin liga ε xa Misiran yamanani ε yee xɔri? ³⁵ Na bata fixa ε xa alogo ε xa la a ra, a Alatala keden peen nan Ala ra, gbete mi na fɔ a tan. ³⁶ E bata a xuiin name keli kore alogo a xa ε maxuru. A tee gbeen yita ε ra bɔxɔn ma, ε mɔn yi a xuiin name teen tagi. ³⁷ A ε benbane xanu nen, a yi e bɔnsɔnna fan sugandi hali e dangu xanbini. Na nan a toxi a yi ε ramini senben na Misiran yamanani. ³⁸ A yi siyane kedi ε xa naxanye senben yi gbo ε tan xa. A yi e bɔxɔn so ε yii ε keen na alo a kii naxan yi to. ³⁹ E xa a kolon ε bɔɲeni to, a Alatala keden peen nan Ala ra kore xɔnna ma e nun bɔxɔn ma. Gbete mi na. ⁴⁰ E xa a tɔnne nun a yamarine suxu, n naxanye soma ε yii to, alogo ε xa herin sɔtɔ ε tan nun ε yixetene hali ε dangu xanbini, alogo ε xa siimaya xunkuyen sɔtɔ bɔxɔni Alatala ε Ala denaxan fima ε ma han habadan.

Marakisi taane

Yatene 35.6-34 nun Sariyane 19.1-13 nun Yosuwe 20.1-9

⁴¹ Nabi Musa yi taa saxan sugandi Yuruden sogeteden binni. ⁴² Ne yi findi marakisi taane ra faxa tiine xa naxanye e boden faxama koni e mi a rakelixa ma, e mi a yitɔnxi xɔnantenyani. Na kanna nɔma ludeni taani itoe nde keden yi nen alogo a niin xa ratanga gbeɲɔxɔyaan ma. ⁴³ Na taane ni i ra: Beseri taan naxan tonbonni fili yireni Ruben bɔnsɔnna konni, Ramoti taan naxan

Galadi bəxəni, Gadi bənsəna konni, e nun Golan taan naxan Basan bəxəni Manase bənsəna konni.

Musaa kawandi baan firindena

⁴⁴ Alaa sariyan ni i ra, Nabi Musa naxan nali Isirayila kaane ma. ⁴⁵ Maxadi xuine nun tənne nun sariyane ni i ra, Nabi Musa naxan fala Isirayila kaane xa e yi minima Misiran yamanani waxatin naxan yi. ⁴⁶ E yi Yurudən kidima mərəmərəne yi Beti-Peyori yətagi, Manga Sixən ma bəxən ma, Amorine mangana, naxan yi dəxi Xesibən yi. Nabi Musa nun Isirayila kaane yi a nə e yi minima Misiran bəxəni waxatin naxan yi. ⁴⁷ E yi a bəxən tongo, e nun Ogo a bəxəna, Basan mangana. Amorine manga firinne nan yi ne ra Yurudən kidima, a sogeteden binni. ⁴⁸ Na bəxən danne ni i ra: Keli Aroyeri yi han Arinon xuden də sa dəxə Xerimon geyaan na, naxan xili Siyon, ⁴⁹ e nun Araba bəxən birin Yurudən kidima a sogeteden binni, a sa dəxə Fəxə Ige Daraan na Pisiga geyaan san bun.

5

*Yamari fune fe
Xəryaan 20.1-17*

¹ Nabi Musa yi Isirayila yamaan maxili, a yi a fala e xa, a naxa, “Isirayila kaane, ε tuli mati tənne nun sariyane ra, n naxanye falama ε xa to. E xa e xaran, ε yi e suxu ki fajni. ² Alatala en ma Ala bata layirin tongo en xa Horebe geyaan ma. ³ Alatala nun en benbane xa mi layirini ito xidixi. A xidixi en tan nan birin tagi en tan naxan mən en nii ra to. ⁴ Alatala falan ti nən ε xa keli tən tagi geyaan

ma yεε nun yεε. ⁵ Na waxatini n tan nan yi tima ε nun Alatala tagi alogo n xa Alatalaa falane rali ε ma, bayo ε yi gaxuxi tεεn yεε ra. ε mi te geyaan fari.” A yi a fala, a naxa, ⁶ “Alatala nan n tan na i ya Ala naxan i raminixi konyiyani Misiran yi.”

Yamari singena

⁷ “I nama ala gbεtε batu fɔ n tan.”

Yamari firindena

⁸ “I nama suxuren nafala hanma sena nde sawurana, seen naxan kore, naxan bɔxɔn ma hanma naxan igeni. ⁹ I nama i xinbi sin e xa. I nama e batu. Amasɔtɔ n tan, Alatala, i ya Ala, n xɔxɔlɔn. Naxanye na n naxaxu, n ne hakεne saranma e diine ra nεn han mayixεtε saxan hanma naanin. ¹⁰ Koni naxanye na n xanu, e n ma yamarine suxu, n hinanma ne ra nεn han mayixεtε wuli keden.”

Yamari saxandena

¹¹ “I nama Alatala i ya Ala xinla fala fuuni, amasɔtɔ Alatala na kanna naxankatama nεn.”

Yamari naanindena

¹² “I xa Matabu Lɔxɔn binya, i yi a rasarijan alo Alatala i ya Ala a yamarixi i ma kii naxan yi. ¹³ I xa wali xii sennin bun ma, i yi i ya wanle birin kε. ¹⁴ Koni xii soloferede lɔxɔni, Alatala i ya Alaa Matabu Lɔxɔn nan na ra. I nama wali yo kε, i tan ba, i ya dii xεmεn ba, i ya dii tεmεn ba, i ya konyin ba, i ya ningen ba, i ya sofanla ba, i ya xuruseen birin ba hanma hali xɔnεn naxan i konni, alogo i ya walikεne fan xa e matabu alo i tan. ¹⁵ I nama ninan a konyin nan yi i ra Misiran yi. Alatala i ya Ala yi i

ramini konyiyani a senben nun non na. Na nan a toxi n na falaxi i xa, i xa Matabu Loxon binya.”

Yamari suulundena

¹⁶ “I baba nun i nga binya alo Alatala i ya Ala a yamarixi i ma kii naxan yi, alogo i xa siimaya xunkuyen nun herin soto boxoni Alatala i ya Ala naxan fima i ma.”

Yamari sennindena

¹⁷ “I nama faxan ti.”

Yamari soloferedena

¹⁸ “I nama yalunyaan liga.”

Yamari solomasexedena

¹⁹ “I nama mujan ti.”

Yamari solomanaanindena

²⁰ “I nama wule seren ba i adamadi boden xili ma.”

Yamari fudena

²¹ “I nama mila i bodena naxanla xon hanma a banxina hanma a xenna hanma a konyina hanma a pingena hanma a sofanla hanma i adamadi boden gbee seen naxan birin na.”

²² Alatala na feene nan falaxi ε birin malanxin yeε xori, a xui yitexin na, geyaan fari, keli teen nun dimin nun kundani. A mi sese sa a fari. A yi e sebe walaxa gεme daxi firin ma, a yi e so n yii.

Xorɔyaan 20.18-21

²³ ε xuini ito mexi waxatin naxan yi keli dimini teen tagi geyaan fari, ε nun ε mangane nun fonne yi fa n fema. ²⁴ ε yi a fala n xa, ε naxa, “Alatala en ma Ala bata a noron yita en na e nun a gbona. En bata a xuiin name falan tiye teen tagi. Nxu bata

a kolon to, a Ala nœε falan tiyε nεn muxun na, na kannna mœn yi lu a nii ra. ²⁵ Iki, nanfera en na en masoma faxan na? Tεεni ito en faxama nεn. Xa en mœn en tuli mati Alatala en ma Ala xuiin na, en faxama nεn. ²⁶ Adamadiin mundun luxi alo en tan naxan bata habadan Ala xuiin mε falan tiyε tεεn tagi, a mœn yi lu a nii ra? ²⁷ I tan Musa, i maso Alatala en ma Ala ra, i yi i tuli mati a ra. A naxan falama, i xa na radangu nxu ma. Nxu nxu tuli matima i ra nεn. Nxu mœn yi a liga.”

²⁸ Alatala yi ε falan mε, ε naxan falaxi n xa. A yi a fala n xa, a naxa, “N bata yamaan xuiin mε, e naxan falaxi i xa. Nœndin na a ra. ²⁹ A yi lan nun n yeεragaxun xa lu e bœrœni waxatin birin, e yi n ma yamarine suxu, alogo e tan nun e bœnsœnna xa hœrin sœtœ habadan! ³⁰ Siga, i xa sa a fala e xa, a e xa so e bubune kui. ³¹ Koni i tan xa lu n fœma be. N xa n ma yamarine nun tœnne nun sariyane birin fala i xa, i lan i xa e xaran naxanye ma, alogo e xa ne suxu e na so bœxœni n dœnaxan fima e ma.” ³² Alatala ε Ala naxan yamarixi ε ma, ε xa na liga ki fœpi. E nama siga kœmœn ma, ε nama siga yiifanna ma. ³³ E xa bira kirani ito nan fœxœ ra Alatala en ma Ala naxan yamarixi, alogo ε xa lu ε nii ra, ε sabati, ε siimaya xunkuyen sœtœ bœxœni ε dœnaxan sœtœma.

6

I xa Ala xanu

¹ Yamarine nun tœnne nun sariyane ni i ra, Alatala ε Ala naxan yamarixi n ma alogo n xa ε xaran e ma, alogo ε xa e suxu bœxœni ε Yurudœn gidima naxan sœtœdeni. ² E xa gaxu Alatala en ma Ala yeε ra. E xa tœnne nun yamarine birin suxu

ε siimayaan birin yi, n naxanye soxi ε yii, ε tan, ε diine, e nun ε mamandenne, alogo ε xa siimaya xunkuyen sɔtɔ. ³ Isirayila kaane, ε xa ε tuli mati falani itoe ra ε yi e suxu ki fajɪ, alogo ε xa herin sɔtɔ, ε yi wuya ayi na bɔxɔni nɔnɔn nun kumin gbo dɛnaxan yi, alo Alatala ε benbane Ala a falaxi ε xa kii naxan yi.

⁴ Isirayila kaane, ε tuli mati. Alatala en ma Ala keden peen na a ra. ⁵ I xa Alatala i ya Ala xanu i bɔɾɛn birin na e nun i niin birin na e nun i sɛnbɛn birin na. ⁶ N yamarini itoe naxan fixi i ma iki, e xa lu i bɔɾɛni. ⁷ I xa i ya diine xaran ne ma waxatin birin. I xa e fe fala i nɛma banxini, i nɛma sigatini, i nɛma i sɛ e nun i nɛma kele. ⁸ I xa na falane xidi i yiin na, e nun i tigi ra alogo i nama ɾinan e xɔn. ⁹ I xa e sɛbɛ i ya banxin sɛnbɛtɛnne ma e nun dɛɛne ma.

¹⁰ Alatala ε Ala na ε xali bɔxɔni a dɛnaxan soma ε yii, alo a a kɔlɔ ε benbane Iburahima nun Isiyaga nun Yaxuba xa kii naxan yi, taa belebele tofajine dɛnaxan yi ε mi naxanye tixi, ¹¹ e nun banxi rafexine herisigen sifan birin na ε mi naxanye fenxi, e nun xɔɾinne ε mi naxanye gexi, e nun manpa bili langane nun oliwi bili langane ε mi naxanye sixi, ¹² ε na ε dɛge han ε yi wasa, ε nama ɾinan Alatala ε Ala xɔn de, naxan ε raminixi konyiyani Misiran yi. ¹³ E xa Alatala binya ε Ala, ε yi a keden peen batu. E xa ε kɔlɔ a tan nin. ¹⁴ E nama ala gbɛtɛye batu de, ε rabilinna muxune naxanye batuma, ¹⁵ bayo Alatala ε Ala naxan ε tagi, na xɔxɔlɔn. Xa na mi a ra a xɔlɔma nɛn ε ma, a mɔn yi ε faxa. ¹⁶ E nama Alatala ε Ala mato bunbani de, alo ε naxan liga Masa yi. ¹⁷ Koni ε xa Alatala ε Alaa yamarine suxu

ki fajni, e nun a maxadi xuine e nun a tønne a naxanye yamarixi ε ma. ¹⁸ Ε xa tinxinyaan nun fe fajine liga Alatala γεε ra yi, alogo ε xa herin sətə, ε yi bəxə fajin sətə Alatala a kələ naxan na ε benbane xa. ¹⁹ Ε ε yaxune kedima nən alo Alatala a fala kii naxan yi.

²⁰ Ε diine na ε maxədin waxatin naxan yi, e naxa, “Maxadi xuine nun tønne nun yamarini itoe bunna nanse ra, Alatala en ma Ala naxan yamarixi en ma?” ²¹ Ε e yabima nən, ε naxa, “Nxu yi findixi Firawonaa konyine nan na Misiran yamanani, koni Alatala yi nxu ramini Misiran yi a senben xən. ²² Alatala yi taxamasenne nun kabanako belebele magaxuxine liga nxu γεε xəri Misiran kaane ra, e nun Firawona nun a denbayaan birin. ²³ A yi nxu ramini Misiran yi alogo a xa nxu xali bəxəni, a a kələ denaxan ma fe ra en benbane xa, a a soma en yii. ²⁴ Alatala yi nxu yamari, a nxu xa sariyani itoe birin suxu nxu yi gaxu Alatala en ma Ala γεε ra alogo nxu xa herin sətə waxatin birin, nxu yi siimaya fajin sətə alo en kii naxan yi iki. ²⁵ Xa en yamarini itoe birin suxu ki fajni Alatala en ma Ala naxanye yamarixi en ma, na findima en ma tinxinyaan nan na.”

7

Isirayila nun Kanan kaane fe

Xəryaan 34.11-16

¹ Alatala ε Ala na ε xali bəxəni waxatin naxan yi, a denaxan fima ε ma, a siya solofere kedima nən: Xitine nun Girigasane nun Amorine nun Kanan kaane nun Perisine nun Xiwine, e nun Yebusune,

siya solofere naxanye wuya ε xa, e senben mən gbo ε xa. ² Alatala ε Ala na e lu ε sagoni waxatin naxan yi, ε yi e nɔ, ε xa e halagi fefe! E nama layiri yo xidi, ε mən nama kininkinin e ma. ³ Futun nama so ε tagi. E nama ε dii temene fi e dii xemene ma. E nama naxanle fen e ye ε dii xemene naxanle ra. ⁴ Xa na mi a ra xɔɾeni itoe ε diine ratantanma nen, e yi se gbeteɣe batu, Alatala yi xɔɔ ε ma, a yi ε halagi mafuren! ⁵ E xa ito nan liga e ra: E xa e saraxa gandene nun e kide gemene birin kala. E yi e Asera kide gbindonne sege, ε yi e suxurene birin gan.

⁶ Bayo ε bata findi yama rasariɾanxin na Alatala ε Ala xa. Alatala ε Ala bata ε tan nan sugandi bɔxɔn siyane birin ye alogo ε xa findi a gbee yamaan na. ⁷ Alatala mi biraxi ε fɔxɔ ra, a yi ε sugandi, bayo ε tan gbo yamaan birin xa. E tan yi xurun yamaan birin xa. ⁸ Koni Alatala ε tan nan xanuxi. A yi a layirin nakamali a naxan tongo, a a kɔɔ naxan ma ε benbane xa. Na nan a toxi a ε ramini a senben na konyiyani. A yi ε xunba Firawona yii, Misiran mangana. ⁹ Nanara, ε xa a kolon, a Alatala ε Ala, a tan keden peen nan Ala ra. A tinxin. Naxanye na a xanu, e a yamarin suxu, a a layirin nakamalima ne xa nen a hinanni han mayixete wuli keden. ¹⁰ Naxanye na a xɔnnantnya, a ne fan saranna fima nen, a yi e halagi. Ala na xɔnnantnyaan saranma nen keden na. ¹¹ Nayi, i xa n ma yamarine nun tɔnne nun sariyane suxu ki faji, n ni yamarixi naxan na to.

Sariyane 28.1-14

¹² Xa i yamarini itoe rame, i yi e suxu ki faji, Alatala i ya Alaa layirin nakamalima i xa nen a hinanni, alo a a kɔɔ i benbane xa kii naxan

yi. ¹³ A i xanuma nen, a barakan sa i ya fe yi, a mon yi i wuya ayi. A barakan sama nen i ya dii barini e nun i ya xene bogiseene, maala nun manpa nen nen nun turena, e nun i ya jinge diin nun yexee diin naxanye xalin kuruni, na bɔxɔni, a a kolɔ naxan ma ε benbane xa, a a soma ε yii. ¹⁴ A ε barakama nen dangu siyane birin na. Dii baritaren mi luyε ε tagi, xemen ba, jaxanla ba, hali xuruseene. ¹⁵ Alatala ε ratangama nen furen sifan birin ma. A mi fitina fure yo rigidε ε ma alo ε naxanye toxi Misiran yi. Koni a ne rasanbama muxune ma nen naxanye na ε xɔn. ¹⁶ E lan nen ε xa muxune birin faxa, Alatala ε Ala naxanye soma ε yii. E nama kininkinin e ma, ε mon nama e gbee alane batu, alogo e nama ε ratantan.

¹⁷ E a mirima nen ε bɔjɛni, “Siyani itoe gbo en tan xa. Nxu tan e nɔɔn di?” ¹⁸ Koni, ε nama gaxu e yee ra. Alatala ε Ala naxan ligaxi Firawona nun Misiran bɔxɔn birin na, na xa rabira ε ma. ¹⁹ E bata fe xɔdexene to naxanye dɔxi e ra, e nun taxamasenne nun kabanakoon naxanye ligaxi. E bata Alatala ε Ala senben nun nɔɔn to a ε ramini naxan na Misiran bɔxɔni. Alatala ε Ala na fe sifan ligama nen yamanane birin na ε gaxuxi naxanye yee ra. ²⁰ Alatala ε Ala ε luma nen alo jurun naxanye ε yaxune kedima han hali naxanye e luxunxi ε ma, ne fan yi halagi. ²¹ E nama gaxu e yee ra, bayo Alatala ε Ala nan ε tagi, a gbo, a magaxu. ²² Alatala ε Ala siyani itoe kedima nen ε yee ra xunxuri yeen ma, ε mi nɔe e birin faxe sanja yi kedenni, alogo burunna subene nama wuya ayi, e ε tɔrɔ. ²³ Alatala ε Ala e soma nen ε yii. A yi e yifu han, e halagi. ²⁴ A e mangane soma nen ε yii, ε yi e xinle ralɔ

ayi dunuᵛa yi. Muxu yo mi nɔɛ tiyɛ ɛ kanke. Ɛ e birin halagima nɛn. ²⁵ Ɛ xa e ala sawurane gan. Ɛ nama mila xɛmaan nun gbetin xɔn naxan na suxurene ma. Ɛ nama ne tongo ɛ gbeen na alogo a nama findi luti ratixin na ɛ fan yɛɛ ra. Amasɔɔ se xɔsixin nan na ra Alatala ɛ Ala yɛɛ ra yi. ²⁶ Ɛ nama na suxure sifan naso ɛ banxine yi de, alogo ɛ fan nama halagi alo e tan. Ɛ xa ne ranaxu bayo e haramuxi.

8

Ɛ nama ninan Alatala xɔn

¹ Ɛ xa yamarini itoe birin suxu n naxanye yamarima ɛ ma to alogo ɛ xa siimaya fajin sɔɔ, ɛ yi wuya ayi. Ɛ yi na bɔxɔn sɔɔ Alatala a kɔlɔxi naxan ma fe ra, a a soma nɛn ɛ benbane yii. ² Ɛ ɛ miri sigati xunkuyen ma Alatala ɛ Ala naxan nagidi ɛ ma tonbonni nɛɛ tonge naanin bun alogo a xa ɛ findi muxu yetɛ magodoxine ra. A mɔn xa ɛ keᵛaan fɛsɛfɛsɛ, alogo a xa a kolon feen naxan ɛ sɔndɔmeni, xa ɛ a yamarine suxɛ, hanma xa ɛ mi e suxɛ. ³ A ɛ findi muxu yetɛ magodoxine ra nɛn, a yi ɛ rakamɛ. A mɔn yi Manna donseen* so ɛ yii, ɛ nun ɛ benbane mi yi donseen naxan kolon. Na birin alogo a xa a yita ɛ ra, a muxun mi balon donseen xan gbansan na, fɔ Alatala falan naxanye birin tima. ⁴ Nɛɛ tonge naaninni itoe bun, ɛ domane mi kalaxi, ɛ sanne mi kusinxi. ⁵ Ɛ xa a kolon a Alatala ɛ Ala ɛ maxuruma nɛn alo diin fafe a maxuruma kii naxan yi. ⁶ Ɛ xa Alatala ɛ Alaa yamarine birin suxu, ɛ bira a kirane fɔxɔ ra, ɛ mɔn yi gaxu a yɛɛ ra.

* **8:3:** Manna donsena a fe mato Xɔɔyaan 16.13-15 nun 16.31 kui.

7 Alatala ε Ala ε xalima nen bəxə fajini xudene nun darane denaxan yi. Tigi ige gbeen minima na bəxən lanbanne nun a geyane yi. 8 Murutun nun fundenna nun manpa binle† nun xədə binle nun girenada binle nun oliwi turene nun kumin gbo na bəxəni. 9 Burun mi janma na bəxəni, sese mi fa dasama ε ma. E nəε wuren be nen gemeni, wure gbeela fan yi sətə geyane yi.

10 E na ε dεge han ε yi lugo, ε xa barika bira Alatala ε Ala xa bəxə fajini ito a fe ra. 11 E a liga ε yeren ma de! E nama jinan Alatala ε Ala xən, ε yi tondi a yamarine nun sariyane nun tənne suxe, n naxanye yamarima ε ma to. 12 E na ε dεge han ε yi lugo, ε na banxi fajine ti, ε yi dəxə menni, 13 ε jingene nun siine nun yεxεene na wuya ayi, ε gbetin nun ε xemaan na gbo ayi, ε herisigen birin na gbo, 14 ε xa a liga ε yeren ma alogo ε nama waso han ε yi jinan Alatala ε Ala xən, naxan ε ramini konyiyani Misiran bəxəni. 15 A bata ε radangu tonbon gbee magaxuxin na, saji xələne nun tanle denaxan yi, igen mi bəxən naxan yi. A yi igen namini fanyeni ε xa. 16 A yi Manna donseen so ε yii tonbonni ε benbane mi yi donseen naxan kolon, alogo a xa ε findi muxu yεε magodoxine ra, a yi ε keɲaan fεsεfεsε, a yi nə fe faji ligadeni ε xa. 17 E nama a miri, a ε herisigeni ito sətəxi ε senben nun ε fangan nan xən. 18 E xaxili lu Alatala ε Ala xən, bayo a tan nan senbeni ito fima ε ma alogo ε xa na herisigen birin sətə. A a layirin nakamalima iki alo a a kələ ε benbane xa kii naxan yi. 19 Xa ε jinan

† 8:8: Wudi binla nde na yi, men kaane naxanye sima, e yi naxanye bogi yitənma alo manpana e gbee kiini.

Alatala ε Ala xən, xa ε bira ala gbeteƷe fəxə ra, xa ε ε xinbi sin e xa, ε yi e batu, n xa a fala ε xa to, ε halagima nən. ²⁰ ε halagima nən alo Alatala siya gbeteƷe halagima ε yεε ra kii naxan yi iki, bayo ε mi ε tuli matixi Alatala ε Ala a xuiin na.

9

Isirayila kaane Ala matandina

¹ Isirayila kaane, ε tuli mati. Iki, ε Yurudən baan gidima nən. ε siyane kedima nən naxanye gbo ε xa, e sənben dangu ε ra. ε yi e taane tongo naxanye yinne mate han kore. ² Mən kaane gbo, e kuya. Anaki bənsənna muxune nan ne ra, ε naxanye fe kolon. ε bata a mε, muxune naxa, “Nde nε tiyε Anaki bənsənna kanke?” ³ ε xa a kolon iki, a Alatala ε Ala nan tima ε yεε ra, alo tεen naxan seen birin ganma. A tan nan e halagima, a e yarabima nən ε xa. ε yi e kedi, ε yi e Ʒan mafuren alo Alatala ε Ala a fala ε xa kii naxan yi. ⁴ Alatala ε Ala na e kedi ε yεε ra waxatin naxan yi, ε nama ε yetε matəxə fa fala, “Alatala n nafaxi be bəxəni ito masətəden ni bayo n tinxin.” Na mi a ra. Alatala siya gbeteƷe kedima ε yεε ra e kεwali Ʒaxine nan ma fe ra. ⁵ ε nama a miri, a ε fama e bəxən sətədeni ε tinxinna nun ε lannayaan nan ma. Alatala siyani itoe kedima ε yεε ra e kεwali Ʒaxine nan ma, alogo a xa a kəb xuiin nakamali, a naxan fala ε benbane Iburahima nun Isiyaga nun Yaxuba xa. ⁶ ε xa a kolon, a Alatala ε Ala mi bəxə fəƷini ito soxi ε yii ε gbeen na ε tinxinna xan ma fe ra. Amasətə yama murutəxin nan ε ra.

⁷ Na feen xa rabira ε ma ε Alatala ε Ala raxəb kii naxan yi tonbonni. ε nama Ʒinan na xən de!

Xabu ε keli Misiran yi, han ε so be, ε yi muruteṁa Alatala ε Ala xili ma. ⁸ ε Alatala raxələ nən Horebe geyaana fari han a yi wa ε faxa feni. ⁹ N to te geyaana fari alogo n xa walaxa gεmε daxine tongo naxan findixi layirin na en nun Alatala tagi, n yi yanyi tonge naanin nun kəε tonge naanin ti geyaana fari, n mi donseen don, n mi igen fan min. ¹⁰ Alatala yi walaxa gεmε daxi firin so n yii, a naxan seβε a yeτε yiin na. Alatala yamarin naxanye fala ε xa tεen tagi ε yi malanxi waxatin naxan yi geyaana fari, ne birin yi seβεxi walaxane ma. ¹¹ Yanyi tonge naanin nun kəε tonge naanin to dεfe, Alatala yi walaxa gεmε daxi firinne so n yii a layirin na. ¹² Alatala yi a fala n xa, a naxa, “Keli, i xa godu mafuren bayo i yamaan naxan naminixi Misiran yi, e bata findi fe kalane ra. E bata kiraan fata, n na e yamarixi naxan na, e wure raxulunxin nafala suxuren na.” ¹³ Alatala mən yi a fala n xa, a naxa, “N bata a to, a yama muruteṁini ito ra. ¹⁴ I masiga n na alogo n xa e halagi, n xa e xinla ralə ayi dunuṁa yi. N ni i tan nan bənsənna muxune findima siya gbeen na naxan senben gbo, e mən wuya dangu siyani ito ra.” ¹⁵ N yi godu geyaana ma, tεen yi naxan ma. Na layiri walaxa gεmε daxi firinne yi suxi n yii. ¹⁶ Na waxatini, n yi a to, a ε bata yulubin liga Alatala ε Ala ra. ε bata wure raxulunxin nafala jinge sawuran na. ε bata kiraan fata Alatala naxan yamari ε ma. ¹⁷ N yi walaxa gεmε daxi firinne tongo, n yi e woli ayi, e yi yibə ε yeε xəri. ¹⁸ N mən yi bira bəxəni Alatala yeṁtagi, n lu na yanyi tonge naanin nun kəε tonge naanin. N mi donseen don, n mi igen fan min. N na birin liga ε yulubine nan ma fe ra, ε fe jaxin naxan nabaxi Alatala yeε ra yi,

a xələ. ¹⁹ N yi gaxu Alatalaa xələn na bayo a xələxi ε ma han a yi wa ε halagi feni. Koni Alatala mən yi n ma maxandin namε. ²⁰ Alatala bənen yi texi Haruna ma han a yi wa a halagi feni, koni n mən yi Ala maxandi Haruna fan xa. ²¹ N mən yi jinge sawuran tongo ε naxan nafalaxi ε yulubine yi, n yi a woli tēni, n yi a yiwuru han a findi a fujin na. N yi na fujin woli xudeni naxan kelima geyaan fari.

²² Ε mən Alatala raxələ nen Tabera taan nun Masa nun Kibiroti-Hatawa yi. ²³ Alatala to ε xε keli Kadesi-Barineya yi, a yi a fala ε xa, a naxa, “Ε siga, ε xa bəxən tongo n naxan soxi ε yii.” Koni ε yi Alatala ε Alaa yamarin matandi. Ε mi la a ra, ε mən mi a xuiin namε. ²⁴ Xabu n na ε kolon waxatin naxan yi, ε murutεxin na a ra Alatala xili ma. ²⁵ Alatala to wa ε faxa feni, n yi bira bəxəni a yetagi, n yi lu na yanyi tonge naanin nun kəe tonge naanin. ²⁶ N yi Alatala maxandi, n naxa, “Marigina Alatala, i nama i ya yamaan halagi i gbeen naxan na, i yamaan naxan xunba i fangan na, i naxan naminixi Misiran bəxəni i sənben na. ²⁷ I jəxə lu i ya walikene xən ma, Iburahima nun Isiyaga nun Yaxuba. I xa dija yamani ito a xaxili xədəxen nun a fe jaxin nun a yulubin ma, ²⁸ alogo Misiran kaane nama a fala, e naxa, ‘Alatala mi nəxi e xalideni bəxəni a naxan ma fe falaxi e xa. A e raṇaxuxi nen. A bata e ramini alogo a xa sa e faxa tonbonni.’ ²⁹ Koni Ala, i ya yamaan nan e ra, i gbee yamana, i naxan namini i sənben nun i ya nəən xən.”

Alaa dijana
Xərəyaan 34.1-10

¹ Na xanbi, Alatala yi yamarin fi n ma, a naxa, “Walaxa gēmən daxi firin nafala alo a singene. I mən xa wudi kankiraan nafala. I yi te n fəma geyaən fari. ² N mən xa yamarine səbε naxanye yi walaxan bonne ma i naxanye kalaxi. I xa e sa na kankiraan nan kui.” ³ N yi kankiraan nafala kasiya wudin na. N yi walaxa gēmε daxi firin fan nafala alo bonne. N yi te e ra geyaən fari. ⁴ Alatala yi səbənla ti walaxa nənəni itoe ma, alo naxan yi səbεxi bonne ma, yamari fune, a naxan falaxi ε xa geyaən ma tēn tagi ε yi malanxi waxatin naxan yi. Alatala yi e so n yii. ⁵ N yi godo geyaən fari, n yi walaxane sa kankiraan kui, n naxan nafalaxi. E yi lu na alo Alatala a yamari n ma kii naxan yi.

⁶ Isirayila kaane yi keli Yakani a diine xəpinne yireni, siga Mosera yi. Haruna faxa mənna nin, a yi maluxun na. A dii Eleyasari yi findi saraxaraliin na a funfuni. ⁷ Na xanbi ra, Isirayila kaane yi siga Gudugoda yi. E to keli Gudugoda yi, e yi siga Yotobata yi, xude wuyaxi yi bəxən naxan yi. ⁸ Na waxatini, Alatala yi wanla taxu Lewi bənsənna ra, a e xa findi Alatalaa Layiri Kankiraan maxali muxune ra.* E mən xa ti Alatala yεtagi e a wanle kε. E yi duba yamaan xa Alatala xinli. Na nan ligama han to. ⁹ Nanara, Lewi bənsənna muxune mi kεen sətəxi e ngaxakedenne yε. Alatala nan luxi e xa alo e kεna alo a a fala e xa kii naxan yi.

¹⁰ N lu nən geyaən fari yanyi tonge naanin nun kəε tonge naanin alo n naxan liga a fələni. Alatala

* **10:8:** 10.8Layiri Kankirana fe mən səbεxi Xərəyaan 25.10-22 kui.

mən yi n ma maxandin namε, bayo a mi ε faxa feen nagidixi. ¹¹ Alatala yi a fala n xa, a naxa, “Keli, i ti yamaan yeε ra. E xa so bəxəni n na n kələxi naxan ma fe ra e benbane xa, a n na soma nən e yii.”

Alaa xanuntenyana

¹² Iki, Isirayila kaane, Alatala ε Ala wama ε xa nanse liga? A wama nən ε xa gaxu Alatala ε Ala yeε ra alogo ε xa sigan ti a kiraan xən, ε yi a xanu, ε yi wali Alatala ε Ala xa ε bəjən birin na e nun ε niin birin na. ¹³ E mən xa Alatalaa yamarine nun tənne suxu ε Ala, n naxan soxi ε yii to alogo ε siimayaan xa fan. ¹⁴ Alatala ε Ala nan gbee kore xənna birin na. E nun bəxə xənna nun a yi seene birin. ¹⁵ Koni Alatala ε benbane nan xanu. Iki ε tan nan e bənsənna ra, a ε tan nan sugandixi siyaan bonne ye, alo ε kii naxan yi to.

¹⁶ Nayi, ε xa ε bəjəne rasarijan, ε nama fa murute sənən. ¹⁷ Bayo Alatala ε Ala nan alane Ala ra e nun mangane mangana, Ala naxan senbən gbo, a magaxu. A mi muxune rafisama e bode xa, a mi dimi yi seene rasuxuma kiti sadeni. ¹⁸ A tan nan kiridine nun kaɲa gilene xun mayengen na. Xəjən nafan a ma, a donseen nun marabəri baan soma e yii. ¹⁹ E fan xa xəjəne rafan naxanye ε tagi bayo xəjəne nan yi ε tan fan na Misiran yi. ²⁰ E xa gaxu Alatala ε Ala yeε ra, ε yi a batu. E xa kankan a ma, ε mən xa ε kələ a tan nan xili yi. ²¹ E xa a tan nan tantun. A tan nan ε Ala ra, naxan kabanakone nun fe magaxuxine ligaxi ε yeε xəri. ²² E benbane yi soma Misiran yi waxatin naxan yi, e mi yi danguxi muxu tonge solofere ra. Iki Alatala ε Ala bata ε rawuya ayi dangu sarene ra kore.

11

Alaa wanle Isirayila xa

¹ E xa Alatala ε Ala xanu, ε yi a gelene nun tønne nun sariyane nun yamarine suxu waxatin birin.

² E xa a kolon to, a ε diine mi a toxi, Alatala ε Ala ε maxuru kii naxan yi a gboon nun a senben nun a nɔɔn nun ³ a kabanakone nun a wanle xɔn, a naxanye ligaxi Misiran bɔxɔni Firawona ra e nun a bɔxɔn birin na. ⁴ E mɔn mi a toxi a naxan ligaxi Misiran sofa ganla ra, e nun e soone nun e yengε so wontorone. E mi a kolon Ala Gbala Baa igen sa sofane xun ma kii naxan yi, e yi ε sagatanma waxatin naxan yi. Alatala yi e birin nalɔ ayi habadan! ⁵ E diine mɔn mi a toxi a naxan ligaxi tonbonni benun ε xa be li. ⁶ E nun a naxan liga Datan nun Abirami ra, Eliyabi a dii xεmεne, Ruben bɔnsɔnna. Bɔxɔn yi yibɔ Isirayila kaane birin yεε xɔri, a yi a raxutu e nun e denbayane nun e bubune nun e fɔxɔrabirane birin ma. ⁷ E tan nan fe gbeeni itoe to ε yεεn na Alatala naxanye ligaxi.

⁸ Nanara, ε xa yamarini itoe birin suxu, n naxanye yamarima ε ma to, alogo ε xa senben sɔtɔ ε yi bɔxɔni ito masɔtɔ Yurudɛn baan kidi ma, ε sigama dɛnaxan yi. ⁹ E xa e suxu alogo ε xa siimaya xunkuyen sɔtɔ bɔxɔni Alatala a kɔlɔxi naxan ma fe ra ε benbane xa e nun e bɔnsɔnna, nɔnɔn nun kumin gbo dɛnaxan yi. ¹⁰ E bɔxɔn naxan sɔtɔma a mi luxi alo Misiran bɔxɔna, ε kelixi dɛnaxan yi. Mɛnni, xεε biin na jan, fɔ ε xa igen maxali a ma nɛn ε sanni alo nakɔna. ¹¹ E bɔxɔn naxan sɔtɔma Yurudɛn baan kidi ma, geya yiren nun lanban yiren na a ra. Tule igen nan sama a ma. ¹² Bɔxɔn na a ra Alatala ε Ala a jɔxɔ luxi dɛnaxan xɔn. A tan

nan a xun matoma a ra, keli ꞑεεη fɔlɔn na han a rajanna.

Alaa layirina

¹³ Xa ε yamarini itoe suxu a fajin na n naxanye yamarima ε ma to, xa ε Alatala ε Ala xanu, ε yi a batu ε bɔꞑεη birin na e nun ε niin birin na, ¹⁴ n tulen nafama ηεη ε bɔxɔn ma a waxatini, ꞑεμεη nun sogefuren na, alogo ε xa ηεrisigeη sɔtɔ, murutuna, manpa ηεηεna, e nun turena. ¹⁵ N mɔn sεxεη fan nasabatima ηεη ε bɔxɔni ε xuruseene balon na. Ε ε degema ηεη han ε wasa. ¹⁶ Ε a liga ε yeren ma alogo sese nama ε rakunfa, ε yi ε xun xεtε, ε yi ε xinbi sin ala gbεtεye bun, ε e batu. ¹⁷ Xa ε na liga, Alatala xɔlɔma ηεη ε ma han! A yi tulen dan alogo sansi yo nama fa sabati bɔxɔni sɔnɔn, ε yi ꞑan bɔxɔni ito yi mafureη Alatala naxan soma ε yii.

¹⁸ Ε xa falani itoe lu ε niini e nun ε bɔꞑεni. Ε e xidi ε yiin na e nun ε tigi ra alogo ε nama ꞑinan e xɔn. ¹⁹ Ε xa ε diine xaran ne ma, ε xa e fe fala ε nεma dɔxi banxini, ε nεma sigatini, ε nεma saxi, ε nεma kelima. ²⁰ Ε xa e sεβε ε banxine sεnbεtεne nun e dεεne ma, ²¹ alogo Alatala a kɔlɔ bɔxɔn naxan ma fe ra, a a soma ε benbane yii ηεη, ε nun ε yixεtεne xa lu mεnni, fanni kuyen mɔn bɔxɔn xun ma. ²² Xa ε yamarini itoe suxu ki fajɔ, n na ε yamarima naxanye ra, xa ε Alatala ε Ala xanu, xa ε sigan ti a kirane xɔn, xa ε kankan a ma, ²³ nayi Alatala siyani itoe birin kedima ηεη ε yεε ra. Ε yi siyani itoe bɔxɔn findi ε gbeen na, hali e maxɔdɔxɔ ε xa, e sεnbεη gbo ε xa. ²⁴ Ε na ε sanna ti dεnaxan birin yi, na findima ε gbeen nan na. Ε bɔxɔn danna kelima ηεη tonbonni sa dɔxɔ Liban bɔxɔn na, keli

Efirati baan na sa dɔxɔ fɔxɔ igen na sogegododen binni. ²⁵ Muxu yo mi tiyε ε yεε ra. Ε na siga dεdε yi, Alatala ε Ala ε yεεragaxun sama nεn mεn kaane yi e kuisan, alo a a fala ε xa kii naxan yi.

²⁶ Ε a mato, n bata barakan nun dangan sa ε yεtagi to. ²⁷ Xa ε Alatala ε Alaa yamarine suxu, n na ε yamarima naxanye ra to, ε barakan sɔtɔma nεn. ²⁸ Koni xa ε mi Alatala ε Alaa yamarine suxu, xa ε kiraan fata n na ε yamarima naxan na to, ε bira ala gbεtεne fɔxɔ ra ε mi naxanye kolon, ε dangan nan sɔtɔma.

²⁹ Alatala ε Ala na ε xali bɔxɔni waxatin naxan yi a dεnaxan soma ε yii, ε xa duba falani itoe ti Garisimi geyaan fari, ε yi danga falane ti Ebali geyaan fari. ³⁰ Na geyane nayi Yurudεn kidi ma, sogegododen kiraan xanbi ra, Kanan kaane bɔxɔni, Araba yi, Giligali yεtagi, Morε wudi gbeene dεnaxan yi. ³¹ Ε Yurudεn baan gidima iki, siga na bɔxɔni Alatala ε Ala dεnaxan soma ε yii, a findi ε gbeen na, ε mɔn yi dɔxɔ na. ³² Nanara, ε xa tɔnne nun yamarine birin suxu ki faji, n naxanye soma ε yii to.

12

Ala batu yire kedenna fe yi

¹ Ε xa tɔnni itoe nun yamarine suxu ki faji na bɔxɔni, Alatala ε benbane Ala dεnaxan soma ε yii. ² Ε siyaan naxanye kedima, ε xa ne suxure batudene birin kala, geyane fari e nun fɔtɔnne bun. ³ Ε xa e saraxa gandene kala, ε yi e kide gεmεne yibɔ, ε yi e Asera kide gbindonne gan, ε yi e ala sawurane rabira, ε yi e xinle ρan na yirene yi.

⁴ Ε nama Alatala ε Ala batu na kiini. ⁵ Koni ε xa Alatala fen yire kedenni, a na denaxan sugandi ε bənsənnə tagi, alogo a xa lu mənni, a xinla matəxəma denaxan yi. Ε xa siga mənna nin, ⁶ ε yi ε saraxa gan daxine ba e nun ε saraxane nun ε yaganne nun ε kiseene nun ε de tiin nakamali saraxane nun ε jənige ma saraxane, e nun ε xuruseene dii singene. ⁷ Ε xa ε saraxane don mənni Alatala ε Ala yetagi, ε tan nun ε denbayane. Ε xa sɛwa hɛrin na Alatala ε Ala naxan fixi ε ma.

⁸ Na bəxəni, ε nama Ala batu alo en naxan nabama iki, birin nun a rafan fe. ⁹ En na rabama bayo ε munma so ε matabu yireni singen, Alatala ε Ala denaxan fima ε ma. ¹⁰ Koni ε Yurudən baan gidima nən, ε yi dəxə na bəxəni Alatala denaxan soma ε yii. A ε ratangama nən ε yaxune birin ma naxanye ε rabilinni alogo ε xa dəxə bəjɛ xunbenli. ¹¹ Alatala ε Ala yirena nde sugandima nən mənni, a xinla matəxən denaxan yi. Ε xa fa ε kiseene ra mənni n naxanye yamarixi ε ma: ε saraxa gan daxine, ε saraxane, ε yaganne, ε kiseene, e nun ε se fajin naxanye fima Ala ma de tiini. ¹² Ε sɛwama nən mənni Alatala ε Ala yetagi, ε tan, ε diine, ε konyine, e nun Lewi bənsənnə muxun naxanye ε konni bayo bəxən mi soma e yii e kɛɛ bəxən na.

¹³ Ε nama ε saraxa gan daxine ba ε waxən yirene yi de! ¹⁴ Ε xa e ba Alatala ε Alaa yire sugandixin nin Isirayila bənsən keden konni. N naxan birin yamarixi ε ma, ε xa na birin liga mənni. ¹⁵ Koni i nɔɛ nən suben don daxin faxɛ yiren birin yi, Alatala naxan fixi i ma, i na dəxə denaxan yi. Muxu sarijənxin nun a sarijəntaren nɔɛ a donjɛ nən, alo xənla hanma bolena. ¹⁶ Koni ε nama suben don e

nun a wunla, ε xa a wunla bəxən alo igena.

¹⁷ Ε mi lan ε murutun hanma manpa nənən hanma turen don ε konni naxan findε yaganna ra, hanma ε xuruseene dii singene hanma ε saraxan naxanye bama dε tiin ma, hanma ε jənige ma saraxane hanma ε kiseene. ¹⁸ Ε xa ne don Alatala ε Ala yetagi, a dənaxan sugandima, ε tan nun ε diine nun ε konyine, e nun Lewi bənsənnə muxun naxanye ε konni. Ε xa sεwa hεrin na Alatala ε Ala yetagi, a naxan fixi ε ma. ¹⁹ Ε a liga ε yeren ma, ε nama jinan Lewine xən ε nεma na bəxəni.

²⁰ Alatala ε Ala na ε bəxən nagbo ayi waxatin naxan yi, alo a falaxi ε xa kii naxan yi, xa suben xənla ε suxu, ε xa na don alo ε wama a xən kii naxan yi. ²¹ Xa ε dəxəden makuya Alatala ε Alaa yire sugandixin na, ε nəε xuruseene faxε nən Alatala naxanye fixi ε ma alo n na a yamarixi ε ma kii naxan yi. Ε nəε na subene donjε nən ε taane yi alo ε wama a xən kii naxan yi. ²² Muxu sarijanxin nun a sarijantaren nəε a donjε nən alo xənla hanma bolena. ²³ Koni ε nama suben don e nun a wunla, bayo wunla luxi nən alo a niina. A mi lan ε xa suben nun a niin don. ²⁴ Ε nama suben don e nun a wunla, ε xa a bəxən alo igena. ²⁵ Ε nama a don alogo ε xa hεrin sətə, ε tan, e nun ε diine hali ε dangu xanbini. Amasətə ε fe tinxinxine ligama Alatala yεε ra yi.

²⁶ Koni naxan yo rasarijanxi Ala xa hanma i dε ti naxan ma fe ra, a i a soma Ala yii nən, i xa ne xali Alatalaa yire sugandixini. ²⁷ Ε xa ε saraxa gan daxine ba Alatala ε Alaa saraxa ganden fari, suben nun a wunla. Ε xa saraxa gbεtεne wunla bəxən Alatala ε Ala a saraxa ganden fari, ε yi a suben don.

28 E xa feni itoe birin name E yi e liga n naxanye yamarima E ma, alogo E xa herin soto, E tan nun E diine hali E dangu xanbini, han habadan. Amasoto fe fanin na a ra naxan nafan Alatala E Ala ma.

29 Alatala E Ala na siyane halagi E yee ra, E naxanye baxon masotoma, E na doxo e baxoni, 30 E xa E yete ratanga e fe naxi ligan ma e halagi xanbini. E nama e alane feen maxodin, E naxa, “Siyani itoe yi e alane batuma di? En fan xa na nan liga.” 31 E nama na fe sifan liga Alatala E Ala ra, bayo e yi fe xosixin sifan birin ligama e alane xa naxanye rapaxu Alatala ma. E yi e dii xemene nun dii temene nan ganma e suxurene kideni.

13

Suxure batuna

1 E xa feni itoe birin liga n naxanye yamarima E ma. E nama sese ba a ra, E mon nama sese sa a fari. 2 Xa nabina nde hanma sayibana nde keli E tagi, a yi taxamasenna hanma kabanako fe famatdon fala E xa, 3 na yi rakamali, a mon yi a fala E xa, a naxa, “En bira suxurene batu feen foxo ra,” E tan mi alan naxanye kolon, 4 E nama E tuli mati na nabiin na hanma na sayibana. Alatala E Ala nan E kepanan fesefesema alogo a xa a kolon xa E a xanuxi E bonen birin na e nun E niin birin yi. 5 E xa bira Alatala E Ala nan keden foxo ra, E yi gaxu a yee ra. E yi a yamarine nun a falane suxu, E yi a keden peen batu, E yi kankan a ma. 6 Koni E xa nabiin hanma sayiban tan faxa, bayo a yi wama E ramurutE feni Alatala E Ala xili ma naxan E ramixi Misiran yi a E xunba konyiyani. A bata kata a xa E ba kiraan xon Alatala E yamarixi naxan na. Fo E xa

fe naxin birin ba ε tagi. ⁷ I ngaxakedenna hanma i ya diina hanma i ya naxanla i naxan xanuxi hanma i lanfaan naxan nafan i ma alo i yetena, xa na nde i rakunfa wundoni alogo ε xa alana nde batu, i mi naxan kolon, ε benbane fan mi yi naxan kolon, ⁸ ε rabilinna siyana ndee suxurena, naxanye makuya ε ra hanma naxanye maso, keli bəxəŋ danna boden ma sa ti boden na, ⁹ i nama tin a falan ma. I nama i tuli mati a ra. I nama kininkinin a ma. I nama a ratanga. I nama a luxun. ¹⁰ I xa na kanna faxa, i tan nan singe xa a gəłn gəməŋ na, yamaan fan yi a magəłn. ¹¹ E xa a magəłn han a yi faxa, bayo a bata kata a xa i raxεε Alatala i ya Ala fəxə ra naxan i ramixi konyiyani Misiran bəxəni. ¹² Isirayila kaane birin na feen məma nəŋ, e yi gaxu. Nayi, na fe naxi sifan mi fa ligama ε tagi sənən.

¹³ Xa ε falana nde mə taana nde a fe ra, Alatala ε Ala dənaxan soma ε yii, ¹⁴ fa fala muxu naxina nde bata keli mənni naxan a falama bonne xa, a naxa, “En xa suxurena ndee batu, ε mi naxanye kolon,” ¹⁵ nayi ε xa na feen xəŋfen ki fapi ε yi nəndin fen. E xa a kolon xa na fe naxin ligaxi ε tagi. ¹⁶ E xa na taa kaane birin faxa silanfanna ra.* E xa na taan nun a muxune nun a xuruseene birin naxəri. ¹⁷ E xa e hεrisigεŋ birin malan taa tagini, ε tεεŋ sa a ra, ε taan birin gan Alatala ε Ala yetagi. Na findima bəxə rabεŋinxin nan na habadan. A mi fa tima sənən. ¹⁸ E nama na sena ndee findi ε gbeen na ε naxanye ganma alogo Alatala nama xəł ε ma. A kininkininma ε ma nəŋ, a yi ε rawuya ayi alo a

* **13:16:** Silanfanna: Sofane yengεso dεgεmana.

a kəɓ kii naxan yi ε benbane xa. ¹⁹ Na ma, ε xa Alatala ε Ala xuiin name, ε yi a yamarine suxu, n naxanye yamarima ε ma to, ε yi fe tinxinxin liga Alatala ε Ala yεε ra yi.

14

Namun natənxine

¹ Alatala ε Alaa diine nan ε tan na. Xa sayaan ti, ε nama ε yεε maxaba. E nama ε xunna dε bi. ² Yama rasarijanxin nan ε tan na Alatala ε Ala xa. A ε tan nan sugandixi bəxən siyane birin tagi, a ε xa findi a gbeen na.

Sube radaxaxine Saraxaraline 11.1-23

³ E nama se xəsixi yo don. ⁴ Subene ni i ra, ε nəε naxanye donjε: jingen nun yεxεen nun siin ⁵ nun xenla nun təkεn nun bolen nun geya ma siin nun wonden nun yaleen e nun burunna yεxεena. ⁶ Sube toro kanna naxan toro bəxi jaxi ra, a mən donseen laxunma, ε nəε ne donjε nεn.

⁷ Koni na subene tagi, naxanye toro bəxi jaxi ra, hanma naxanye donseen laxunma, ndee e yε ε nama ne don alo jəgəmənə hanma jərəna hanma fanyerasina. E findixi sube haramuxine nan na ε xa, bayo e donseen laxunma, koni e toro mi bəxi jaxi ra. ⁸ Xəsεn toron bəxi, koni a mi donse laxunma, a haramuxin na a ra ε tan xa. E nama na suben don, ε mən nama ε yiin din a faxaxin na.

⁹ Niimaseen naxanye igeni, ε lan ε xa xali yεxεne don naxanye e bama. ¹⁰ Koni naxanye mi e bama, e xali mi e ma, ε nama ne don. E mi sarijan ε xa.

¹¹ E nɔɛ xɔli radaxaxine birin donjɛ nɛn. ¹² Koni ε nama itoe don: singbinna nun dugana e nun xɔlimangan ¹³ nun bangaan nun sɛgɛn siyaan birin, ¹⁴ e nun xaxaan siyaan birin ¹⁵ nun dangaranfulen nun kutunxunban nun fɔxɔ ige ma xɔlina, e nun tɔxɛdi tongon siyaan birin, ¹⁶ e nun kunkutunna nun fɔtɔnbunsamuran nun toxoroon ¹⁷ nun yɛxɛ suxu kankon nun kankanna nun jɪnjɔxan ¹⁸ nun yaya xɔnla nun sɔjɪ xɔnla siyaan birin, e nun sarasima xɔnla nun tuyɛna. ¹⁹ Niimase xunxuri gabutɛ kanna birin haramuxin na a ra ε xa. E nama e don. ²⁰ Koni ε nɔɛ niimase xunxuri gabutɛ kanna ndee donjɛ nɛn naxanye radaxaxi.

²¹ E nama suben don naxan faxaxi a yetɛ ma. E nɔɛ a sɔɛ xɔjɛn yɪi nɛn naxan dɔxi ε konni, a yi a don, hanma ε a sara xɔjɛ gbɛtɛne ma. Koni yama rasarijanxin nan ε tan na Alatala ε Ala xa.

I nama sii diin jɪn a nga xɪjɛ igen na.

Yaganna fe

²² E na naxan birin sɔtɔ xɛɛn ma, ε xa na yaganna ba a ra jɛɛ yo jɛɛ. ²³ E xa ε murutun nun ε manpa nɛnɛn nun ε turen yaganna don Alatala ε Ala yetagi a na dɛnaxan sugandi a xinla matɔxɔden na alogo ε xa gaxu Alatala ε Ala yɛɛ ra waxatin birin. ²⁴ Xa na yiren makuya i ra jɔxi ra, xa Ala bata i baraka han i mi nɔɛ na yaganna maxalɛ bayo Alatala a yire sugandixi makuya i ra a xinla matɔxɔma dɛnaxan yi, ²⁵ nayi i xa i ya yaganna masara gbɛtin na. I na gbɛtin xali Alatala i ya Ala yire sugandixini. ²⁶ Mɛnni i xa na gbɛtin masara sena ndee ra naxan na i kɛnɛn, jɪngene hanma

yeXeene hanma manpana, naxanye birin nafan i ma. E nun i ya denbayaan yi e dege Alatala e Ala yetagi, e yi sewa. ²⁷ E nama jinan Lewi bənsəna muxune xən naxanye dəxi e konne yi, bayo e mi kee bəxən sətəxi e gbeen na.

²⁸ Ne saxan yo jee saxan e xa e yaganna birin namara e taane yi. ²⁹ Lewi bənsəna muxune kee mi na naxanye xa e nun xəne nun kiridine nun kaɲa gilən naxanye e tagi, ne birin xa fa e degedeni han e yi lugo. Nayi, Alatala e Ala barakan sama nen e kewanle yi e naxanye birin ligama.

15

Xəɔya jee na

Saraxaraline 25.8-38

¹ Ne solofere yo jee solofere e xa diɲa donle ma. ² A xa liga ikiini: muxun naxanye birin bata e ngaxakedenna Isirayila kaana nde doli, e xa diɲa na donla ma. E nama e ngaxakedenna Isirayila kaane karahan doli fi feen na bayo Alatalaa waxati saxin na a ra alogo yamaan yi diɲa donle ma. ³ E nəe xənen tan karahanne nen, a yi e donla fi, koni e naxan dolixi e ngaxakedenna ma, e xa diɲa na ma. ⁴ Anu, təɔ muxun mi luma e ye, bayo Alatala baraka gbeen sama nen e fe yi na bəxəni Alatala e Ala denaxan soma e yii e kee na. ⁵ A na ligama nen xa e Alatala e Ala xuiin name e yi a yamarine birin suxu ki faɲi, n naxan falama e xa to. ⁶ Alatala, e Ala barakan sama nen e fe yi alo a a fala e xa kii naxan yi. Siya wuyaxine fama nen e dolideni, koni e tan mi donla tongoma. E nən sətəma nen siya wuyaxine xun na, koni muxe mi nən sətəma e tan xun na.

⁷ Xa tərə muxuna nde i ngaxakedenne yε i konni Alatala i ya Ala dənaxan fima i ma, i nama jənige jaxiyaan liga a ra, i tondi a dolε. ⁸ A makoon naxan ma, i xa na doli a ma fonisireyani. ⁹ I xa i yetε ratanga miriya jaxini ito ma, i naxa, “A gbee mi luxi jεε soloferen xa a li, yamaan dijama donle ma jεεn naxan na.” I nama yε xəɔxə ayi i ngaxakeden tərə muxune ma i tondi seen soε e yii. Nayi, a a mawugama nən Alatala xa i xili ma, i yi findi yulubi tongon na. ¹⁰ I xa a ki fonisireyani hali i mi nimisa i bəjɛni. Nayi, Alatala ε Ala barakan sama nən ε kewanle birin yi. ¹¹ Yiigelitəon mi janma ε yamanani habadan, nanara, n na a yamarixi ε ma ε xa hinan ε ngaxakedenne ra, tərə muxun nun yiigelitəon naxanye ε konni.

Konyine xərəya fena

Xərəyaan 21.2-6 nun Saraxaraline 25.38-55

¹² Xa ε ngaxakedenna Heburu xεmεna nde hanma jaxanla a yetε mati ε ma konyin na, a walima nən ε xa jεε sennin. A jεε soloferedeni ε xa a xərəya. ¹³ Koni ε nama a yii genla yiba. ¹⁴ Alatala, ε Ala seen naxanye birin fixi ε ma barakani alo yεxεn nun siin nun murutuna, e nun manpana, ε xa a ki na nde yi. ¹⁵ E nama jinan a konyine nan yi ε ra Misiran yi. Alatala ε Ala nan ε xunbaxi. Nanara, n yamarini ito soma ε yii to.

¹⁶ Xa i ya konyina a fala i xa, a a mi kelima i konni bayo ε nun i ya denbayaan nafan a ma, a a lan i konni, ¹⁷ nayi, i xa səxən seen tongo, i yi a tunla maso banxin dεε wudin na, i yi a tunla səxən. Nayi, a findima nən i ya konyin na a siin birin yi. I na nan ligama i ya konyi gilən fan na. ¹⁸ E nama

sunu konyin xɔrɔya feen na. Amasɔtɔ a jɛɛ sennin wanla tɔnɔn gbo dangu walikɛɛn gbeen na dɔxɔ firin. Na ma, Alatala, ε Ala barakan sama nɛn ε kɛwanle birin yi.

Xuruseene dii singene fe

¹⁹ Ε jɛnɛn nun yɛxɛɛn nun siin dii xɛmɛ singene birin naxanye xalima, ne birin findima Alatala ε Ala nan gbee ra. Ε mi lan ε turaan nawali xa dii singen na a ra, hanma ε yɛxɛɛ diin xaben maxaba a ma xa dii singen na a ra. ²⁰ jɛɛ yo jɛɛ ε tan nun ε denbayaan xa ne don Alatala ε Ala yɛtagi a yire sugandixini. ²¹ Xa fɛɛn xuruseen na, xa a yɛɛn kalaxi hanma a sanna, hanma fɛ gbɛtɛ, ε nama na ba saraxan na Alatala ε Ala xa. ²² Ε a donma ε konni nɛn, ε nun muxu sarijanxin nun muxu sarijantarene. E birin lan nɛn e xa a don alo ε xɛnla nun bolen donma kii naxan yi. ²³ Koni ε nama suben wunla don de! Ε xa a rabɔxɔn alo igena.

16

Halagi Tiin Dangu Lɔxɔn Sanla

Xɔrɔyaan 12.14-20 nun Saraxaraline 23.4-8 nun Yatɛne 28.16-25

¹ Abiba kiken na, ε xa Halagi Tiin Dangu Lɔxɔn Sanla raba Alatala ε Ala binya feen na, bayo Alatala, ε Ala ε ramini na kiken nan na Misiran yi kɔɛɛn na. ² Ε xa yɛxɛɛn hanma siin hanma jɛnɛn ba saraxan na Alatala ε Ala xa Halagi Tiin Dangu Lɔxɔn Sali lɔxɔni. Ε na saraxan bama Alatalaa yire sugandixini a xinla binyama dɛnaxan yi. ³ Sali

lɔxɔni, ε nama burun don buru rate seen* saxi naxan yi. Ε xa buru ratetaren don xii solofere naxan findixi sunun taxamaseri burun na. Na nan a rabirama ε ma a ε mafuraxin nan keli Misiran yi. Na ma, ε mi jinanɲε ε mini lɔxɔn xɔn ε siin birin yi Misiran bɔxɔni. ⁴ Na xii soloferen bun, a mi lan buru ratese yo xa to ε konne yi, ε bɔxɔn birin yi. Ε saraxan naxan bama xii singe lɔxɔn jɪnbanna ra, na sese nama lu han xɔtɔnni. ⁵ Na Halagi Tiin Dangu Lɔxɔn Sanla saraxan mi lan a xa ba yiren birin yi, Alatala ε Ala naxan fima ε ma. ⁶ Ε a bama yire keden peen nin, Alatala ε Ala na dɛnaxan sugandi a xinla binyama dɛnaxan yi. Na saraxan bama jɪnbanna nan na sogen godo waxatini, ε mini waxatin naxan yi Misiran yi. ⁷ Ε suben jɪnma nɛn, ε yi a don na yireni Alatala ε Ala dɛnaxan sugandima. Na kuye yibani, ε yi siga ε konne yi. ⁸ Ε xa buru ratetaren don xii sennin. A xii soloferede lɔxɔni, ε malanna ti Alatala ε Ala xa. Ε nama wali yo ke na lɔxɔni.

Xunsagine sanla

Saraxaraline 23.15-22 nun Yatene 28.26-31

⁹ Ε na murutu xaban fɔlɔ, ε xa xunsagi solofere tengε, ¹⁰ ε yi Xunsagine Sanla raba Alatala ε Ala xa. Ε yi jɛnige ma saraxan ba naxan na lan hɛrisigen yatɛn ma Alatala ε Ala naxan fixi ε ma. ¹¹ Ε sɛwama nɛn Alatala ε Ala ra na yireni a dɛnaxan sugandima a xinla binyan dɛnaxan yi, ε tan nun ε diine nun ε konyine, e nun Lewi bɔnsɔnna muxun naxanye ε konni e nun xɔjɛne nun kiridine nun

* **16:3:** burun nate sena: Lɛbɛnna na a ra naxan burun nagboma ayi.

kaŋa gilene. ¹² E nama ŋinan a konyine nan yi ε ra Misiran yi. E xa yamarini itoe suxu ki faŋi.

Bubu Kui Sanla

Saraxaraline 23.33-43 nun Yatene 29.12-39

¹³ E na yelin ε sansine bənbədeni lonne ma ε yi e malan, ε yi ε wudi bogi igene fan ba, ε xa Bubu Kui Sanla raba xii solofere. ¹⁴ E xa sɛwa na sanli, ε tan nun ε diine nun ε konyine nun Lewi bənsəna muxune nun xɔŋene nun kiridine nun kaŋa gilən naxanye ε konni. ¹⁵ E sanli ito rabama nən xii solofere Alatala ε Ala xa, a na dənaxan sugandi. Amasɔtɔ Alatala ε Ala barakan sama nən ε se xaban nun ε wanla birin yi. E yi sɛwa han!

¹⁶ Nεε yo ŋεε, Isirayila xemene birin xa ti Alatala ε Ala yetagi sanŋa ma saxan a na dənaxan sugandi: Buru Tetaren Sanla nun Xunsagine sanla nun Bubu Kui Sanla. E mi lan ε xa siga Alatala yetagi ε yii genla ra. ¹⁷ E birin xa fa a kiseen na ε nɔε naxan na, naxan na lan hɛrisigən ma Alatala ε Ala naxan fixi ε ma.

Sariyan sa kiina

¹⁸ Taane birin kui, Alatala ε Ala dənaxan fima ε ma, bənsən yo bənsən, ε xa kitisane sugandi, e yamaan makiti tinxinni. ¹⁹ E nama kitin sa tɔŋɛɛni de! E mən nama muxune rafisa e bode xa. E nama dimi yi seene rasuxu mayifuni, bayo kiseene nɔε fe kolonna yεene raxiye nən, a tinxin muxuna falane yifu. ²⁰ E lu tinxinna fɔxɔ ra, alogo ε xa siimaya faŋin sɔtɔ, ε mən yi nɔ bɔxɔn sɔtɔ Alatala ε Ala dənaxan fima ε ma.

Suxure batuna fe

²¹ Ε nama Asera kide gbindonna ti saraxa ganden dεxɔn ma, ε naxan nafala Alatala ε Ala xa. ²² Ε nama suxure γεμεν ti, bayo Alatala ε Ala na fe sifan naηaxuxi.

17

Sariyana saraxana fe yi

¹ Ε nama ηingen hanma yeξεεν ba saraxan na Alatala ε Ala xa, fe naxan na, hanma naxan madɔnxi, bayo Alatala ε Ala na fe sifan naηaxuxi.

² Xa xeμεna nde hanma ηaxanla nde dɔxi ε taana nde yi Alatala ε Ala naxan fima ε ma, a fa fe ηaxin liga naxan mi rafan Alatala ε Ala ma, nayi, a bata Alaa layirin matandi. ³ Xa a mi n ma yamarin suxu, a ala gbεtene batu, hanma sogena hanma kikenana hanma sarene, ⁴ ε yi na με, ε xa a feen xɔnfen ki faji. Ε na a kolon na fe ηaxin bata liga Isirayila yi, ⁵ a na findi xeμεν na hanma ηaxanla, ε xa na kannna xali taan so dεεν na, ε yi a magɔlɔn han a faxa.

⁶ Muxun naxan lan a xa faxa, a mi faxε singen fɔ muxu firin hanma saxan na sereyaan ba. A mi lan a xa faxa sereya kedenna gbansanna xuiin ma.

⁷ Naxanye sereyaan baxi, ne nan singe xa γεμεν woli a ma a faxa feen na. Yama dɔnxen fan yi a magɔlɔn. Ε fe ηaxin ηanma ε tagi na kiini nen.

Kitine fe

⁸ Xa faxa kitin bata fa hanma matandina hanma maxɔlɔna naxan findixi kiti xɔdεxen na ε taani, ε xa siga na yireni Alatala ε Ala denaxan sugandima.

⁹ Ε sigama Lewi bɔnsɔnna muxune nan fema,

saraxaraline, e nun kitisaan naxan dɔxi na wax-atini, ε a yeɓa e xa. Nayi, e a falama nen ε xa, a lan kitin xa sa kii naxan yi. ¹⁰ E na naxan fala ε xa na yireni Alatala ε Ala denaxan sugandima, ε kitin bolonma na nan ma. E na naxan fala ε xa, ε xa na suxu ki faɗi. ¹¹ E na sariyan naxan birin fala ε xa, ε xa na liga. E nama fata a ma yiifanna ma, hanma kɔmenna ma. ¹² Xa muxuna nde waso, a mi a tuli mati saraxaraliin na naxan bata dɔxɔ Alatala ε Alaa wanla xun na hanma kitisana, na kannan lanma nen a xa faxa. E fe ɗaxin ɗanma na kii nin Isirayila yi. ¹³ Yamaan na na feen mε, e gaxuma nen e wason yiba.

Mangayana

¹⁴ E na so bɔxɔni waxatin naxan yi, Alatala ε Ala denaxan fima ε ma, ε na dɔxɔ na, yanyina nde ε a mirima nen, a ε fan xa ε gbee mangan sɔtɔ alo ε rabilinna siyane. ¹⁵ Alatala ε Ala na muxun naxan sugandi, na nan findima ε mangan na. E nama tin xɔɗen xa findi ε mangan na, naxan mi findixi ε ngaxakeden Isirayila kaana nde ra. ¹⁶ A mi lan ε mangan xa soo wuyaxi sɔtɔ. A mi lan a xa muxune rasiga Misiran yi soone saradeni, bayo Alatala a falaxi nen ε xa, a ε nama siga na bɔxɔni sɔnɔn. ¹⁷ A mi lan a yi ɗaxalan wuyaxi dɔxɔ. Na feene nan a bɔɗen naxetema Ala fɔxɔ ra. A mi lan a yi gbeti gbeen nun xema wuyaxi sɔtɔ. ¹⁸ Mangan na dɔxɔ a manga gbɛdeni waxatin naxan yi, sariya kitabun naxan namaraxi Lewine yii, saraxaraline, a xa na seɓe a yete xa. ¹⁹ Na kitabun luma nen a dɛxɔn. A xa a xaran lɔxɔn birin a siimayani, alogo a xa gaxu Alatala a Ala yeε ra, a mɔn yi nɔ a sariyan nun a

tōnne suxudeni naxanye seβexi a kui. ²⁰ Na nan a ligama, a mi a yetε rafisama a ngaxakedenne xa, a fata sariyan ma yiifanna ma hanma kōmenna ma. Nayi, a mangaya xunkuyen sōtōma nen, a tan nun a diine Isirayila yamaan tagi.

18

Saraxaraline wanla

¹ Saraxaraline, Lewi bōnsōnna muxune, ne mi bōxō yitaxun daxin sōtōma e keen na alo Isirayila muxu gbeteγe. E baloma saraxane nan na naxan nalima Alatala ma teen na. Na nan findixi e keen na. ² E mi kee sōtōma e ngaxakedenne tagi. Alatala nan findima e keen na alo a a fala e xa kii naxan yi. ³ Isirayila kaane na fa jingen na hanma yeχεena saraxa badeni, ito nan findima Lewi kaa saraxaraline gbeen na: suben balaxana, a gbεgbena, e nun a buru subene. ⁴ E mōn xa ε bogise singe saraxane so e yii: murutuna, manpa nenena, turena, e nun ε yeχεε xaben naxan singe maxabaxi. ⁵ Alatala ε Ala Lewi bōnsōnna nan sugandixi bōnsōnna birin tagi alogo e tan nun e diine xa wali Alatala xinla binyadeni waxatin birin.

⁶ Xa Lewi bōnsōnna muxuna nde keli Isirayila taana nde yi a dōxi denaxan yi, a siga na yireni Alatala denaxan sugandima, ⁷ menni, a lanma a xa wali Alatala a Ala xinla a fe ra, a ngaxakeden Lewine dexōn naxanye walima Alatala yetagi. ⁸ A lan nen a yi balon sōtō alo saraxaraliin bonne, hali a to a yii seene matixi, a gbeti sōtō.

Yiimatone nun kōeramuxune fe

⁹ E na so bōxōni Alatala ε Ala denaxan fima ε ma, ε nama so kewali xōsixine yi mēn kaane

naxanye ligama. ¹⁰ Muxun nama lu ε ye naxan a diin ganma saraxan na hanma yiimatona hanma koron bɔnbɔna hanma seri kanna hanma kɔeramuxuna, ¹¹ hanma tirin tiina hanma naxan barinne maxɔdinma hanma pinan kanne, hanma barin kiine. ¹² Na muxu sifan mi rafan Alatala ε Ala ma. Alatala ε Ala siyani itoe kedima nen ε yeε ra na kɛwali xɔsixinε fe ra. ¹³ E kɛwanle xa kamali Alatala ε Ala yeε ra yi. ¹⁴ E siyaan naxanye kedima, ne biraxi yiimatooon nun koron bɔnbɔn xuiin nan fɔxɔ ra, koni Alatala ε Ala mi tinje ε tan yi na liga.

Ala nabine rafama nen

¹⁵ Alatala ε Ala nabina nde raminima nen ε ye naxan luma alo n tan. E xa ε tuli mati a ra. ¹⁶ E naxan maxɔdin Alatala ε Ala ma, ε yi malanxi lɔxɔn naxan yi Horebe geyaan fari. E yi a fala, ε naxa, “N mi waxi Alatala n ma Ala xuiin name feni sɔnɔn. N mi waxi tɛε gbeeni ito fan to feni sɔnɔn alogo n nama faxa.” ¹⁷ Alatala yi a fala n xa, a naxa, “E naxan falaxi, na fan. ¹⁸ N nabiin naminima nen e ye, naxan luxi alo i tan. N nan n ma falan nalima a ma nen, a yi na yeɓa e xa, n na a yamarin naxan na. ¹⁹ Xa muxu yo mi a tuli mati falan na nabiin naxan nalima n xinli, n tan yetεen na kanna makitima nen. ²⁰ Koni xa nabina nde susu, a falan ti n xinli, n mi naxan yamarixi a ma, hanma a yi falan ti ala gbeteɓe xinli, ε xa na kanna faxa.” ²¹ Yanyina nde, ε ε yetε maxɔdinma nen, ε naxa, “En nɔε a kolonje di, a Alatala a falan mi a ra?” ²² Xa nabiin falan ti Alatala xinli, a falan mi kamali, Alatala mi na falaxi. Nabiin nan na falaxi a wasoni. Hali ε mi gaxu a yeε ra.

19

Marakisi taane

Yatεne 35.6-34 nun Sariyane 4.40-43 nun Yosuwe

20.1-9

¹ Alatala ε Ala na siyane halagi, a naxanye bɔxɔn soma ε yii, ε e kedima nen, ε yi dɔxɔ e taane nun e banxine kui. ² Na na dangu, ε xa taa saxan sugandi bɔxɔni, Alatala ε Ala naxan fi ε ma. ³ E xa kirane rafala siga mɛnne yi, ε yi yamanani taxun dɔxɔde saxan, Alatala ε Ala naxan fima ε ma ε keɛn na, alogo, faxa tiine birin xa siga na taane yi, e niin yi rakisi. ⁴ Naxan na faxan ti, a li, a mi a rakelixi a ma, a mi a yitɔnxi xɔnnantenyani, na kanna nɔe sigε nen na taana nde yi, a niin yi ratanga. Misaalara, muxun naxan siga fɔtɔnni wudi segeɛdeni e nun a lanfana, ⁵ a wudin segeɛma, bunbin yi koren, a yi a lanfaan li, na yi faxa. Na faxa tiin sifan nɔe luyε nen na taana nde yi alogo a niin xa rakisi. ⁶ Xa kirani kuya, faxa muxun gbeeɲɔxɔ muxun faxa tiin sagatanma nen a xɔlɔni han a yi a li, a yi a faxa, hali a mi yi lan a yi faxa bayo a mi a lanfaan faxa feni tɔnxi xɔnnantenyani. ⁷ N yamarini ito fixi ε ma na nan ma. E xa taa saxan sugandi marakisi taane ra. ⁸ Xa Alatala ε Ala ε bɔxɔn nagbo ayi alo a a kɔlɔ ε benbane xa kii naxan yi, xa a bɔxɔni ito birin so ε yii a ε benbane tuli sa naxan na, ⁹ xa ε yamarini itoe birin suxu a fajin na, n naxanye falama ε xa to, a ε xa Alatala ε Ala xanu, ε yi bira a kirane fɔxɔ ra, nayi ε mɔn xa taa saxan sugandi, ε yi e sa taa saxanna bonne fari. ¹⁰ Nayi, Alatala ε Ala denaxan fima ε ma ε keɛn na, ε mi tɔɲεgetɔɔn faxe na bɔxɔni.

¹¹ Koni xa muxuna nde a boden napaxuxi, a a mɛlen, a yi a faxa, xa na kanna siga na taana nde yi,

¹² na taan fonne lan nen e xa a suxu, e yi a xali faxa muxun gbeepɔxɔ muxun fema alogo a xa a faxa.
¹³ E nama kininkinin na kanna ma de! E xa na faxa ti sifan ɲan Isirayila bɔxɔni, e yi herin sɔtɔ.

Bɔxɔne danne nun wule sereyane

¹⁴ E na dɔxɔ bɔxɔni Alatala e Ala naxan fima e ma e keen na, e nama e lanfana bɔxɔn danna taxamasenne masiga e benbane naxanye dɔxɔ.
¹⁵ Muxun naxan bata haken liga hanma gbalona hanma yulubina, na kanna mi lan a xa kiti muxu kedenna sereya baxin xɔn. Na fe sifan makitima sereya firin hanma saxan fala xuiin nan xɔn.

¹⁶ Xa sere ɲaxin sereyaan ba, a yi muxun tɔɲege gbalona nde a fe ma, ¹⁷ yenge fa firinni itoe lan nen e xa siga Alatala batu yireni saraxaraline nun kitisane fema naxanye walima na waxatini.
¹⁸ Kitisane a feen feseɛsema nen. E na a kolon a seren bata wule sereyaan ba, a a ngaxakedenna tɔɲege, ¹⁹ nayi e xa a liga na kanna ra alo a tan yi a ligama a ngaxakedenna ra kii naxan yi nun. E xa fe ɲaxin ɲan e tagi. ²⁰ Muxu gbetene na feen mema nen, e yi gaxu. Nayi, e mi fa susue na fe ɲaxin sifan ligadeni sɔnɔn. ²¹ E nama kininkinin na muxu sifan ma: Niin ɲɔxɔn xa fi niin na, yeen yi ɲɔxɔ yeen na, ɲinna yi ɲɔxɔ ɲinna ra, yiin yi ɲɔxɔ yiin na, sanna yi ɲɔxɔ sanna ra.

20

Yengen sariyana

¹ E na siga e yaxune yengedeni, e na soo wuyaxi to e nun yengeso seene nun sofa wuyaxi naxanye wuya dangu e ra, hali e mi gaxu. Alatala e Ala

naxan ε ramini Misiran bəxəni, na luma nən ε xən. ² Ε nema ε yitənma waxatin naxan yi yenge so xinla ma, saraxaraliin xa ti, a falan ti yamaan xa, a naxa, ³ “Isirayila kaane, ε tuli mati! To, ε sigama ε yaxune nan yengedei. Ε nama tunnaχəb ε ma, ε nama gaxu, ε nama kuisan, ε bəjen nama mini, ⁴ bayo Alatala ε Ala luma nən ε xən ε yaxune yengedeni. A e yenge ma nən ε xa, a yi ε rakisi.”

⁵ Na waxatini sofa kuntigine fan falan tima nən ganla xa. E naxa, “Muxuna nde ε ye be ba, naxan bata yelin banxi tideni koni a munma so a kui singen? Na kanna xa xete a konni, xa na mi a ra waxatina nde a nəε faxe nən, muxu gbete yi so a banxini. ⁶ Muxuna nde ε ye be ba, naxan bata manpa binle si, koni a munma e bogine bolon singen? Na kanna xa xete a konni, xa na mi a ra waxatina nde a nəε faxe nən, muxu gbete yi a tənən sətə. ⁷ Muxuna nde ε ye be ba, naxan bata naxalandina nde masuxu, koni naxanla munma siga a konni singen? Na kanna xa xete a konni, xa na mi a ra waxatina nde a nəε faxe nən yengeni, muxu gbete yi a naxanla dəxə.” ⁸ Sofa kuntigine mən sofane maxədinma nən, e naxa, “Muxuna nde ε ye be ba, naxan mi fa susuε, a gaxuxi? Na kanna xa xete a konni alogo a lanfane fan nama tunnaχəb e ma.” ⁹ Sofa kuntigini itoe na yelin falan tiye yamaan xa, e yi sofana ndee findi gali mangane ra.

¹⁰ Ε na siga taana nde yi yenge sodeni, ε xa mən kaane maxədin singen, a e xa e yete raxete ε ma.

¹¹ Xa e tin na ma, e yi taan nabilin yinna rabi ε xa, e birin luma nən ε yamarin bun, e yi mudun fi.

¹² Koni xa e mi tin na ma, e yi ε yenge, nayi ε xa na

taan bilin. ¹³ Alatala ε Ala na taan soma nen ε yii, ε xεmεne birin faxa silanfanna ra. ¹⁴ Koni jaxanle nun diine nun xuruseene nun nafunla naxanye birin na taan kui, ne birin findima nen ε gbeen na. ε yi ε yaxune herisigen birin don, Alatala ε Ala naxan fixi ε ma.

¹⁵ ε na nan ligama taane ra naxanye makuya, naxanye mi na taane ye ε dɔxɔma naxanye yi. ¹⁶ Koni a na findi taane ra Alatala ε Ala denaxanye fima ε ma ε keεn na, ε mi sese luma a nii ra menni. ¹⁷ ε Xitine nun Amorigine nun Kanan kaane nun Perisine nun Xiwine nun Yebusune birin halagima nen alo Alatala ε Ala a yamarixi ε ma kii naxan yi, ¹⁸ alogo e nama ε xaran na fe jaxine ma e naxanye ligama e suxure batudeni. ε yi Alatala ε Ala yulubin tongo.

¹⁹ Xa ε bata taana nde bilin men kaane yenge xinla ma, ε mi lan ε yi na wudine sege naxanye bogima. E bogine findima ε balon nan na. Na wudi sixine mi findixi ε yengefane ra. ²⁰ Koni wudi binla naxanye bogin mi donma, ε nɔε ne sege nen alogo e xa findi yengeso seene ra ε xa, ε ne rawali na taan yengedeni han ε yi a masɔtɔ.

21

Faxan naxan kari mi kolonxi

¹ ε na so bɔxɔni Alatala ε Ala denaxan fima ε ma, xa ε muxu faxaxina nde to burunna ra, a a li a faxa muxun mi kolonxi, ² ε fonne nun ε kitisane sigama nen. Keli binbin yireni han taan naxanye menna rabilinni, e ne yikuyene maliga. ³ E na a kolon taan naxan maso na ra, na taan fonne jinge gilɛn nan tongoma naxan munma wali, xun

xidi yegen munma xidi naxan xunna ma. ⁴ Na taan fonne ɲinge gilɛn xalima nɛn xudeni naxan mi xɔrima, sansiin munma rawali dɛnaxan yi. E yi a kɔɛɛn gira mɛnni, a faxa. ⁵ Lewi yixɛtɛne, saraxaraline fan fama nɛn, bayo Alatala ɛ Ala ne nan sugandixi a e xa wali a xa, e mɔn yi dubane ti Alatala xinli, e mɔn yi matandi feene nun muxu maxɔlɔne makiti. ⁶ Taan naxan maso binbin yiren na, na fonne xa e yiine raxa ɲinge gilɛn xun ma, e naxan faxaxi xudeni. ⁷ E yi a fala, e naxa, “Nxu tan xa mi faxan tixi, nxu mi a toxi ligɛ. ⁸ Alatala, i xa ito rasuxu i solona seen na Isirayila yamaan xa, i naxan xunbaxi. Yandi, i nama i ya yamaan yate sɔnmane ra na faxa tixina fe yi.” Nayi, Alatala na solona seen nasuxuma nɛn faxa tixina fe yi. ⁹ Ɛ na yulubi tongoxin bama yamaan ma, bayo ɛ bata na feen liga naxan tinxin Alatala yeɛ ra yi.

Muxu suxine yengɛni

¹⁰ Ɛ na siga ɛ yaxune yengɛdeni, xa Alatala ɛ Ala e sa ɛ sagoni, ɛ yi e findi ɛ muxu suxine ra, ¹¹ yanyina nde muxuna nde a yeɛn tima nɛn suxu muxu ɲaxalan tofajina nde ra. Xa na kanna wama a dɔxɔ feni a ɲaxanla ra, ¹² nayi a nɔɛ a xalɛ nɛn a konni. Na ɲaxanla a xunna bima nɛn, a yi a yii xanle fan maxaba, ¹³ a yi a domain fan masara. A luma nɛn banxin kui, a yi a fafe nun a nga ɲan feen liga kike keden. Na xanbi ra, xɛmɛn nɔɛ a finde a gbeen na nɛn, a findi a ɲaxanla ra. ¹⁴ Xa a fe raɲaxu xɛmɛn ma, a nɔɛ a beɲiɲɛ nɛn, a siga dɛnaxan na a kɛnɛn. A mi lan sɔnɔn a xa a mati gbetin na, a mɔn mi nɔɛ a finde a konyin na sɔnɔn bayo a bata yi a kolon a ɲaxanla ra.

Dii forimaan tidena

¹⁵ Xa ɲaxalan firin xεmεna nde yii, keden yi rafan a ma dangu boden na, na ɲaxalan firinne yi dii xεmεn keden keden bari, koni dii singen yi findi ɲaxanla diin na naxan mi rafan xεmεn ma, ¹⁶ a na wa a kεeni taxun feni a diine ra, diin forimaan lan a xa kεen naxan sɔɔ, a mi lan xεmεn xa na so a batena diin yii, a dii singen yi fula a tiden na. ¹⁷ A xa a kolon ɲaxanla naxan naɲaxuxi a ma, na nan ma dii findixi a dii singen na. A hεrisigen dɔxɔde firin nan soma dii forimaan yii, bayo na nan singen xεmεn sɛnbɛn yitaxi. A tan nan lan a dii forimaan tiden sɔɔ.

Dii murutɛxina

¹⁸ Xa xεmεna nde dii xεmε xalabanten murutɛxin sɔɔ, a yi a li a mi a tuli matima a fafe nun a nga xuiin na, e bata kata e xa a xuru koni a mi e xuiin suxi, ¹⁹ a fafe nun a nga xa a suxu, e yi a xali taan fonne fεma taan so dεen na. ²⁰ E yi a fala e xa, e naxa, “Nxɔ diini i ra, a xalabanten, a mɔn murutɛxi. A mi nxu xuiin suxuma. Sabaan nun dɔlɔn nan nafan a ma.” ²¹ Nayi, taan xεmεne birin a magɔlɔnma nɛn han a faxa. E xa fe ɲaxin ɲan ε tagi. Isirayila kaane na feen mεma nɛn, e gaxu.

Muxu binbin singanxina

²² Xa ε muxun faxa, naxan bata gbalo feen liga, a lan a xa faxa naxan ma, ε mɔn yi a binbin singan wudin na, ²³ a binbin mi lan a xa xi singanxi han xɔtɔnni. A lan nɛn a xa maluxun na lɔxɔni, bayo Ala bata na muxu singanxin danga. E nama na binbi singanxina dangan lu yamanani, Alatala ε Ala dɛnaxan fima ε ma ε kεen na.

22

I muxu boden yii seene masuxu

¹ Ɛ na Ɛ ngaxakedenna ɲingen hanma a yeƐƐƐ to, a sigama burunna xun xɔn, Ɛ nama Ɛ xun xanbi so a yi. Ɛ lan nɛn Ɛ xa a xali a kanna fɛma. ² Xa Ɛ ngaxakedenna konna makuya, hanma Ɛ mi a yire kolon, Ɛ xa xuruseen xali Ɛ konni. Ɛ yi a ramara han Ɛ a kanna to waxatin naxan yi, Ɛ yi a so a yii. ³ Ɛ na nan ligama a sofanla fan na, a domana, e nun a seen naxan birin lɔxi ayi. Ɛ mi lan Ɛ xa Ɛ xun xanbi so ne yi. ⁴ Xa Ɛ ngaxakedenna sofanla hanma a ɲingen to biraxi kiraan xɔn, Ɛ nama Ɛ xun xanbi so a yi. Ɛ lan nɛn, Ɛ xa a mali a rakele.

Xɛmɛn nun ɲaxalan domane

⁵ Naxanla mi lan a yi xɛmɛ domaan nagodo a ma. Xɛmɛn fan mi lan a ɲaxalan domaan nagodo a ma. Muxun naxanye na fe sifan ligama, na kanne mi rafan Alatala Ɛ Ala ma.

Daliseen masuxu kiina

⁶ Ɛ na a to kiraan xɔn ma, xɔliin bata a tɛɛn sa wudin kɔɛ ra, xa na mi a ra bɔxɔn ma, a nga felenxi a xelene ma, xa na mi a ra a diine ma, Ɛ mi lan Ɛ xa a nga nun a diine tongo e bode xɔn. ⁷ Ɛ xa a nga beɲin, a xa siga. Ɛ yi a diine tan tongo. Nayi, Ɛ siimaya xunkuyen nun herin sɔtɔma nɛn.

Muxune xa ratanga

⁸ Xa i banxi nɛnɛn ti, i yi foye suxudeni tɔn banxin kɔɛ ra alo kore banxina, i xa a rabilin sansandin na alogo muxuna nde nama bira lɔxɔna nde, a faxa, fata i ya banxin ti kiin na.

Fe yibasanna fe

⁹ I nama sansi siya firinna si i ya manpa bili nakōni, xa na mi a ra a bogin findima se hara-muxin nan na. ¹⁰ I nama xun xidi yegen xidi jingen nun sofanla xunne ma e bode xōn i yi xēen bi. ¹¹ I nama doamaan nagodo i ma naxan sōxōnxi yexēe xabe garin nun gēse futu garin basanxin na.

Gubana

¹² I xa luti dēnbexine singan i ya gubaan tongon naaninne ra.

Kiti xōdexene jaxanla fe yi

¹³ Xa xēmēna nde jaxanla dōxō, e yi kafu, a feen yi rapaxu xēmēn ma, ¹⁴ a yi a xili kala fōlō, a naxa, “N bata jaxanli ito dōxō, koni nxu to kafu, n yi a li, a mi yi Alaa kiraan xōn.” ¹⁵ Na na liga, sungutunna fafe nun a nga sereya seen xalima nēn taan fonne fēma taan so dēen na, naxan a yitama a sungutun nasōlōnxin nan yi a ra. ¹⁶ A fafe ito nan falama, a naxa, “N bata n ma dii tēmēn fi xēmēni ito ma, koni a mi rafan a ma sōnōn. ¹⁷ A bata wulen sa a xun ma, a sungutun nasōlōnxin mi yi a ra.” Sungutunna sōtō muxune xa na futun nasōnōya sereya dugin sa taan fonne yētagi. ¹⁸ Taan fonne na xēmēn suxuma nēn, e yi a fe jaxin saran a ra. ¹⁹ E na a makiti, e xa a yangin, a gbeti gbanan kēmē so sungutunna fafe yii, bayo a bata Isirayila jaxanla nde xili kala. Na xanbi a lanma nēn jaxanla mōn xa xēte xēmēn konni. A nēma a siimayani, a mi nōe a mē na jaxanla ra.

²⁰ Koni, xa jōndin nan na feen na, sereya se yo mi na naxan a yitama a bata futun nasōnōya, ²¹ na jaxanla xalima nēn a fafe a banxin dēen na. Taa yi kaane yi a magōlōn han a faxa, bayo a bata yagi

feen liga, naxanla mi lan a xa naxan liga Isirayila bəxəni. A bata xeme feen kolon a a fafe konni waxatin naxan yi. E xa fe naxin nan e tagi.

²² Xa e xemen nun naxanla suxu naxan findixi xeme gbete a naxanla ra, e saxi, na fe naxi raba firinne lan nen e xa faxa, naxanla nun xemena. E xa fe naxin nan Isirayila bəxəni.

²³ Xa xemen naralan sungutunna nde ra taan kui, naxan bata masuxu, e yi kafu, ²⁴ e xa na muxu firinne xali taan so deen na, e yi e magəbn han e faxa. Sungutunna faxama nen bayo a mi sənxən natexi taan kui. Xemen fan faxama nen bayo a bata naxalan masuxin futun kala. E xa fe naxin nan e tagi.

²⁵ Koni xa xemen naralan sungutunna ra burunna ra, naxan bata masuxu, a yi fu a ma, na xeme nan gbansan faxama. ²⁶ E nama fefe liga sungutunna ra bayo a mi fe naxi yo ligaxi a lan a xa faxa naxan ma. Na feen luxi nen alo xemen naxan fu a boden ma alogo a xa a faxa. ²⁷ Amasətə xemen naralanxi sungutunna ra burunna nan na. Hali sungutunna xeme kanni ito sənxən nate, muxu yo mi yi na naxan yi a ratange.

²⁸ Xa xemen naralan sungutunna ra naxan munma masuxu, a yi fu a ma, muxuna nde yi e to na feen xun na, ²⁹ na xemen xa gbeti gbanan tonge suulun so sungutunna fafe yii, a yi sungutunna dəxə a naxanla ra, bayo a bata a futun kala. A nema a siimayani, a mi nəe a me na naxanla ra.

23

¹ Xemen nun a fafe a naxanla nama kafu, alogo a nama a fafe rayagi.

Muxun naxanye mi lan Alaa yamaan malanni

² Muxun naxan tēgenxi, hanma a bari seen bolonxi, na kanna mi lan a siga Alatalaa yamaan malanni. ³ Naxanye na kafu sariyatareyani, e diin bari, na diin fan mi daxa a siga Alatalaa yamaan malanni han a yixete fudena.

⁴ Amonine nun Moyaba kaane mi sigε Alatalaa yamaan malanni hali e yixete fudena. ⁵ A ligama na kiini habadan bayo siyani itoe mi faxi ε ralan-deni burun nun igen na e yii, ε yi kelima Misiran yi waxatin naxan yi. E Beyori a dii Balami saren fi nen ε xili ma keli Petori taani Mesopotamiya yamanani alogo a xa ε danga. ⁶ Koni Alatala ε Ala mi tin a tuli matiyε Balami ra. A bata dangan masara barakan na bayo ε rafan Alatala ε Ala ma. ⁷ E nama e mali bəne xunbenla nun herin soto feen na ε siin birin yi.

⁸ E nama Edon kaane rapaxu bayo ε ngaxake-denna nan e ra. E nama Misiran kaane rapaxu bayo ε waxatina nde ti nen e bəxəni. ⁹ E yixete saxanden nəe soe nen Alatalaa yamaan malanni.

Daaxaden sarijanna fe

¹⁰ E na siga ε yaxune yengeɗeni, ε yi daaxa yirena nde yi, ε lan nen ε xa ε yete ratanga fe ɗaxin birin ma. ¹¹ Xa xemena nde ε ye naxan mi sarijanxi, igen bata mini a xemeyani kəeen na, a xa mini daaxaden fari ma. ¹² Ninbanna ra, a xa a maxa. Sogen na godo waxatin naxan yi a nəe soe nen daaxadeni.

¹³ E xa yirena nde sugandi daaxaden fari ma, na yi findi xandaan na. ¹⁴ Wali sena nde xa lu ε goronne ye, alogo ε na siga xandani, ε xa yinla

ge, ε yi ε makoon naba, ε benden naxete a ye ma.
¹⁵ Ε daaxaden lan nen a xa sariyan, bayo Alatala
 ε Ala masiga tiden na a ra ε kantan feen na, a yi ε
 yaxune sa ε sagoni. Xa a fe naxin li daaxadeni, a a
 makuyama ε ra nen.

Konyi sariyana

¹⁶ Xa konyina nde a gi a kanna ma, a yi a yigiya ε
 konni, ε nama a xali a kanna fema de! ¹⁷ A lan nen
 a xa dɔxɔ ε dɛxɔn taani, a na wa lu feni denaxan yi.
 Ε nama naxu a ra.

Yalunyana fe

¹⁸ Isirayila xemena hanma naxanla nama findi
 yalunden na. ¹⁹ Yalunde gilen sarena, hanma
 yalunde xemena sarena, na mi lan a xa so Alatala
 ε Ala banxini ε de xui yo rakamali feen na, bayo
 Alatala ε Ala na fe sifan nanaxuxi.

Donla nun de xuina

²⁰ Ε na sena nde doli ε ngaxakedenna ma,
 gbetina, donsena, xa na mi a ra se gbete, ε nama
 tonɔ yo sa a fari. ²¹ Ε nɔe tonɔn fenje nen xɔnen
 na, koni ε ngaxakedenna tan mi a ra de. Ε xa
 na sariyan suxu ε bɔxɔni, ε denaxan sɔtɔma, alogo
 Alatala ε Ala xa barakan sa ε kewanle birin yi.

²² I na de xuiin tongo Alatala i ya Ala xa, i nama i
 madigan a rakamali feen na, xanamu Alatala i ya
 Ala a maxɔdinma nen i ma, i yi findi yulubi tongon
 na. ²³ Xa i mi de xui tongo, yulubi fe mi a ra. ²⁴ Koni
 xa i de xuiin tongo Alatala i ya Ala xa, i lan nen i xa
 a rakamali ki fani alo i a nenige kii naxan yi.

²⁵ I nɔe manpa bogina nde be nen i gbeen mi
 naxan na, i yi a don, han i lugo, koni i nama nde sa

i ya goronni. ²⁶ I na so murutu xεen na, i gbee mi naxan na, i nεe tɔnsɔnna ndee bolonje nen i yiin na, koni i nama i ngaxakedenna a murutun xaba wɔlitɛn na.

24

Futu kalana fe

¹ Xa xεmena nde jaxanla dɔxɔ, a fe yi rapaxu a ma, nayi, a e futu kala kedɛn nan seβema, a a so a yii, a yi a rasiga a konni. ² Jaxanla to bata keli xεmen konni, a nεe dɔxe nen xεme gbete xɔn. ³ Xa a fe sa rapaxu na xεmen fan ma, a e taxun kedɛn seβe, a yi a so a yii, a yi a rasiga a konni, hanma xa na xεmen sa faxa, ⁴ xεme singen naxan a mexi a ra, na mi lan a yi a tongo sɔnɔn, a findi a jaxanla ra, bayo a bata haramuya a ma. Alatala na fe sifan napaxuxi. E mi lan ε xa na yulubi sifan liga bɔxɔni Alatala ε Ala denaxan soma ε yii ε keen na.

Muxu feen sariyana

⁵ Xεmen naxan baxi jaxanla dɔxɔdeni, a mi lan a xa so sofoyani. Kɔntɔfili gbete yo mi lan a xa lu a ma han jeε keden alogo a xa a jaxanla masuxu a naxan dɔxi, a a rasewa.

⁶ E mi lan ε xa wuli ngaan nun wuli diin dɔxɔ tolimani, xa na mi a ra wulin diin gbansanna, bayo na findima balotareyaan nan na.

⁷ Xa Isirayila kaana nde a ngaxakedenna suxu nɔɔni, a yi a findi konyin na, hanma a a mati, a lan nen na kanna xa faxa. E fe jaxin janma ε tagi na kiini.

⁸ Xa fure jaxin bata mini muxuna nde fatin ma ε xa a liga alo Lewi yixetɛn saraxaraline a fala ε xa

kii naxan yi. N na e yamari naxan na, ε xa na birin suxu ki fajni. ⁹ Alatala ε Ala naxan ligaxi Mariyama ra ε keli xanbini Misiran yi, ε xa ε miri na ma.

¹⁰ Xa ε ngaxakedenna nde sena nde dɔxɔ ε ma tolimani, ε nama so a banxini na tolima seen tongodeni. ¹¹ E xa lu tanden ma, na kanna xa mini na tolima seen na. ¹² Xa yiigelitɔɔn na a ra, a yi a gubaan so i yii tolimaan na, i nama a ramara han kɔεεn na. ¹³ I xa a raxεε a ma sogen godo waxatini, alogo a xa xi a yi, a barikan bira i xa. Na yatema nen tinxinna ra Alatala i ya Ala yεε ra yi.

¹⁴ I nama jaxu yiigelitɔ walike tɔrɔxine ra, a na findi i ngaxakeden Isirayila kaan na hanma xɔjεn na naxan dɔxi i konni. ¹⁵ I xa a wanla saranna so a yii lɔxɔ yo lɔxɔ benun sogen xa godo, bayo yiigelitɔɔn nan a ra, a xaxili tixi a saranna nan na. Xa a mawuga Alatala xa i ya fe yi, i findima nen yulubi tongon na.

¹⁶ Fafane mi faxama diine funfuni, diine fan mi faxama fafane funfuni, koni birin faxama a yetε yulubin nan ma fe ra.

¹⁷ I nama kiti kobin sa xɔjεn ma hanma kiridina. I nama kaɲa gilεna a gubaan nasuxu tolimaan na.

¹⁸ I nama jinan, a i findi nen konyin na Misiran yi, Alatala i ya Ala nan i xunba. Na feen na a toxi n yamarini ito fixi i ma. I xa a suxu.

¹⁹ I na seen xaba xεεn ma, tɔnsɔnna naxanye na lu e xɔri ma, i nama ne matongo. I xa e lu na xɔjεne nun kiridine nun kaɲa gilεne xa. Nanara, Alatala i ya Ala i barakama nen i ya wanle birin yi. ²⁰ I na i ya oliwi binle bogine malan, e bogin naxanye na lu e kɔε ra, i mi lan i xa xεε ne badeni. I xa e lu na xɔjεne nun kiridine nun kaɲa gilεne xa. ²¹ I na i ya

manpa bogine fan ba, e bogin naxanye na lu e ra, i mi lan i xa xεε ne badeni. I xa e lu na xɔɲene nun kiridine nun kaɲa gilene xa. ²² I nama ɲinan, a i findi nεn konyin na Misiran yi. Na feen na a toxi n yamarini ito fixi i ma. I xa a suxu.

25

Bosa rabɔnbɔna

¹ Xa xεmε firin yεngε, e na siga kitisane fema alogo e xa e makiti, kitisane xa yoon fi ɲɔndi kanna ma, wule falana kala tixin yi saran a ra. ² Xa wule falan lanma a xa bɔnbɔ, kitisaan xa a rasa bɔxɔni, e yi a bɔnbɔ a yεε xɔri bosaan yε yatεn na a lan a xa naxan sɔtɔ fata sariyan na. ³ Na kui, ε mi lan ε xa dangu bosaan yε tonge naanin na. Xa ε nde sa na fari, ε bata ε ngaxakedenna rayagi.

Ningena wanla

⁴ I na ɲingen ti malo bodonna ra, i nama a dεen xidi.

Kaɲa gile diitare kanna fe

⁵ Xa ngaxakeden ma xεmε firinne dɔxi yire keddenni, keden yi faxa a mi dii bari, na ɲaxanla mi lan a xa dɔxɔ xεmε gbεε xɔn ma denbayaan fari ma. A lan a xa dɔxɔ a xεmena ngaxakedenna nde nan xɔn, a findi a ɲaxanla ra. ⁶ A dii singen naxan barima, na lan a xili sa faxa muxun xun ma, alogo a xinla nama lɔ ayi Isirayila bɔxɔni. ⁷ Xa xεmεn tondi a ngaxakedenna a ɲaxanla dɔxe, kaɲa gilεn xa siga taan so dεen na taan fonne denaxan yi, a a yeɓa e xa, a naxa, “N ma xεmena ngaxakedenna mi tinxi n ma fe ma. A bata tondi dii fideni a ngaxakedenna ma Isirayila bɔnsɔnne ye, naxan

lan a xili sa a xun ma.”⁸ Taan fonne xεmεn xilima nen, e yi a maxadin. Xa a tondi a ngaxakedenna a naxanla daxe,⁹ kaja gilena a masoma nen a ra taan fonne yeε xori, a sankidin ba a xεmena ngaxakedenna sanni, a yi a de igen puru a yetagi. A yi a fala, a naxa, “Ito nan ligama xεmεn na naxan tondima mayixeten fideni a ngaxakedenna ma.”¹⁰ Nayi, na xεmena a denbayaan xili bama Isirayila yi ikiini, “Sankidi ba denbayana.”

Naxan mi daxa yengeni

¹¹ Xa xεme firin yengema, na nde keden ma naxanla yi siga a xεmεn badeni boden yii, xa a boden xεmeya yiren suxu,¹² ε nama kininkinin na naxanla ma. E xa a yiin bolon a ra.

Tinxinna yulayani

¹³ E nama kilo firin xali ε sagbaan kui naxan mi kamalixi, keden binya, boden yelefu. ¹⁴ E nama liga se firin fan lu ε konni naxan mi kamalixi, keden xungbo, boden xurun. ¹⁵ Kilo kamalixin nun liga se kamalixin nan lan a xa lu ε yii. Nayi, ε siimaya xunkuyen sotoma nen baxoni Alatala ε Ala denaxan soma ε yii. ¹⁶ Naxan yo na na liga, a mayifuun ti, na muxu sifan mi rafan Alatala ε Ala ma.

Amalekine yaxuya fena

¹⁷ E nama ninan Amalekine naxan liga ε ra ε to yi keli Misiran yi. ¹⁸ E mini nen ε ma kiraan xon, e yi xanbiralune yeε rasa. Na waxatini, ε yi xadanxi han! Ala yeε ragaxu yo mi yi e yi. ¹⁹ Iki, Alatala ε Ala na ε rasabati ε rabilinna yaxune yeε xori na baxoni a denaxan soma ε yii, ε xa Amalekine raxori

han e xinla yi tunun dunuḡa yi. E nama ḡinan na xon!

26

Bogi se singene nun yaganna fe

¹ E na so bɔxɔni Alatala e Ala naxan fima e ma e keen na, a yi findi e gbeen na, e na dɔxɔ mɛnni waxatin naxan yi, ² e birin nde bama nen e bɔxɔn bogi se singene ra, na bɔxɔni Alatala e Ala denaxan fima e ma. E xa a sa deben kui, e yi a xali na yireni Alatala e Ala denaxan sugandima a xinla matɔxɔn denaxan yi. ³ E sigan saraxaraline nan fema naxanye walima na waxatini. E yi a fala e xa, e naxa, “N na a falama to Alatala en ma Ala xa, a n bata so na bɔxɔni, a a kɔlɔ naxan ma fe ra a a soma en benbane yii.”

⁴ Saraxaraliin deben nasuxuma nen e yii, a a dɔxɔ Alatala e Alaa saraxa ganden yetagi. ⁵ E falani ito nan tima Alatala e Ala xa, e naxa, “N benban findixi Arami kaan nan na, sigatiina. A siga nen Misiran yi, e nun a muxune. E yi dɔxɔ na. E yi findi siya gbee senbɛmaan na, muxu wuyaxi.

⁶ Koni Misiran kaane nxu ḡaxankata nen, e nxu tɔrɔ, e konyiya xɔdɛxɛn sa nxu ma. ⁷ Nxu yi Alatala maxandi, nxu benbane Ala. A yi nxɔ maxandi xuiin namɛ, a mɔn yi nxɔ mantɔrɔne to, e yi fe ḡaxine nun fe xɔdɛxɛn naxanye dɔxɔma nxu ra.

⁸ Alatala yi nxu ramini a senben nun nɔɔn nun fe magaxuxine nun taxamasenne nun kabanakone ra Misiran yi. ⁹ A yi fa nxu ra han be, a yi bɔxɔni ito so nxu yii, nɔnɔn nun kumin gbo denaxan yi. ¹⁰ Na nan a toxi, iki, Alatala, n faxi bɔxɔn bogi se singeni itoe ra i tan fema, i naxanye fixi n ma.”

Ɛ deben dɔxɔma nɛn Alatala ɛ Ala yɛtagi, ɛ yi ɛ xinbi sin a xa. ¹¹ Ɛ tan nun Lewine nun xɔɓɛn naxanye ɛ tagi, ɛ birin yi sɛwa ɛ bode xɔn ma se faɓine fe ra Alatala ɛ Ala naxan fixi ɛ ma e nun ɛ denbayana.

¹² Nɛɛ saxandene findixi yagan ɓɛɛne nan na. Ɛ na yelin yaganna malanɓɛ, ɛ xa a so Lewine nun xɔɓɛne nun kiridine nun kaɓa gilene nan yii naxanye ɛ taane yi. Ne fan yi e dege, e yi lugo. ¹³ Na waxatini, ɛ falani ito nan tima Alatala ɛ Ala xa, ɛ naxa, “Naxan findixi i gbeen na, n bata a birin namini n konni. N bata a so Lewine nun xɔɓɛne nun kiridine nun kaɓa gilene yii alo i a yamarixi kii naxan yi. N mi i ya yamari yo matandixi hanma n ɓinan a xɔn. ¹⁴ Hali sayaan to so n ma n mi i ya yaganna siyadin don, hanma n yi a xunnakala fe haramuxini, hanma n yi barinne ki nde ra. N bata i xuiin suxu, Alatala n ma Ala. I naxan yamarixi n ma, n bata na birin liga. ¹⁵ I xa i miri nxu ma ariyanna yi, i dɔxɔde sariɓanxini. I yi Isirayila baraka, i ya yamana e nun i bɔxɔn naxan fixi nxu ma, i i kɔlɔ naxan ma fe ra nxu benbane xa, nɔnɔn nun kumin gbo denaxan yi.”

Fala raɓanna sariyana fe yi

¹⁶ Alatala ɛ Ala bata ɛ yamari to, a ɛ xa a tɔnne nun a sariyane suxu ki faɓi! Ɛ xa ɛ ɓɔxɔ lu e xɔn ma ɛ bɔɓɛn birin na e nun ɛ niin birin yi. ¹⁷ Ɛ bata ɛ de ti Alatala xa to, a a tan nan ɛ Ala ra, a ɛ birama nɛn a kirane fɔxɔ ra, a ɛ a tɔnne nun a yamarine nun a sariyane suxuma nɛn. ¹⁸ Alatala fan bata a de ti, a ɛ tan findima a gbee yamaan na, alo a a falaxi ɛ xa kii naxan yi. Ɛ xa a yamarine suxu, ¹⁹ alogo a xa ɛ

rafisa a siya daxine birin xa. E nōrōn nun ε xinla nun ε sēnben danguma nēn e birin na. E mōn yi findi yama rasarijanxin na Alatala ε Ala xa, alo a a fala kii naxan yi.

27

Duban nun dangana fe

¹ Nabi Musa yi yamarini ito fi Isirayila kaane ma fonne yεε xōri, a naxa, “E xa yamarini itoe birin suxu n naxanye fiin to. ² E nεma Yurudēn baan gidin waxatin naxan yi, siga na bōxōni Alatala ε Ala naxan soxi ε yii, ε xa gεmε gbeene ti, ε e mafixa. ³ E yi sariya falani itoe birin sēbe e ma, ε na gidi waxatin naxan yi, ε so na bōxōni Alatala ε Ala naxan soma ε yii, nōnōn nun kumin gbo dēnaxan yi alo Alatala ε benbane Ala a fala ε xa kii naxan yi. ⁴ E na yelin Yurudēn baan gide, ε xa gεmēni itoe ti Eballi geyaan fari, ε yi e mafixa, alo n na yamarima ε ma kii naxan yi to. ⁵ E xa gεmēne malan Alatala ε Ala xa saraxa ganden na mēni, wure walise mi dinxi gεmēn naxanye ra. ⁶ E gεmēne nan matongoma, ε yi Alatala ε Alaa saraxa ganden nafala. E yi saraxa gan daxine ba Alatala ε Ala xa na fari. ⁷ E mōn xa bōje xunbeli saraxane fan ba mēni, ε e don, ε sēwa Alatala ε Ala yεtagi. ⁸ E gεmēn naxanye tixi, ε xa Alaa sariya falane sēbe ne ma, ε yi e kērendēn ki fajni.”

⁹ Musa nun saraxaraline, Lewine mōn yi falan ti yamaan xa, e naxa, “Isirayila yamana, ε sabari. E yi ε tuli mati. E bata findi Alatala ε Alaa yamaan na to. ¹⁰ E xa Alatala ε Alaa falan namε. E xa a

yamarine nun a tønne suxu, n naxanye yamarima ε ma to.”

¹¹ Na bɔxɔ kedenni, Musa mɔn yi yamarini ito so yamaan yii, a naxa, ¹² “E na Yurudɛn baan gidi waxatin naxan yi, bɔnsɔnni itoe xa ti Garisimi geyaan fari, e duba yamaan xa: Simeyɔn nun Lewi nun Yuda nun Isakari nun Yusufu e nun Bunyamin. ¹³ Bɔnsɔnni itoe xa ti Ebali geyaan nan fari, e dangan ti: Rubɛn nun Gadi nun Aseri nun Sabulon nun Dan e nun Nafatali. ¹⁴ Lewine falan tima nɛn Isirayila birin xa e xui yitexin na.”

¹⁵ E naxa, “Ala xa na kanna danga naxan na suxuren nafala, hanma se gbɛtɛ rafalaxi wure raxulunxin na, a yi a batu wundoni. Na se sifan naɲaxu Alatala ma.” Yamaan birin xa a ratin, e naxa, “Amina.”

¹⁶ “Ala xa na kanna danga naxan na a fafe nun a nga rayagi.” Yamaan birin xa a ratin, e naxa, “Amina.”

¹⁷ “Ala xa na kanna danga naxan na a bodena bɔxɔn danne taxamasenne masiga.” Yamaan birin xa a ratin, e naxa, “Amina.”

¹⁸ “Ala xa na kanna danga naxan na danxutɔɔn ti kira ɲaxin xɔn.” Yamaan birin xa a ratin, e naxa, “Amina.”

¹⁹ “Ala xa na kanna danga naxan na kiti ɲaxin sa xɔɲɛn ma hanma kiridina hanma kaɲa gilɛna.” Yamaan birin xa a ratin, e naxa, “Amina.”

²⁰ “Ala xa na kanna danga naxan nun a fafe a ɲaxanla kafuma, bayo a bata a fafe rayagi.” Yamaan birin xa a ratin, e naxa, “Amina.”

²¹ “Ala xa na kanna danga naxan na yɛnɛyaan liga suben xɔn.” Yamaan birin xa a ratin, e naxa, “Amina.”

22 “Ala xa na kanna danga naxan nun a magilen kafuma, a fafe a dii temena, hanma a nga a dii temena.” Yamaan birin xa a ratin, e naxa, “Amina.”

23 “Ala xa na kanna danga naxan nun a bitan naxanla kafuma.” Yamaan birin xa a ratin, e naxa, “Amina.”

24 “Ala xa na kanna danga naxan na a boden faxa wundoni.” Yamaan birin xa a ratin, e naxa, “Amina.”

25 “Ala xa na kanna danga naxan na dimi yi seene rasuxu tɔɲɛgɛden faxa feen na.” Yamaan birin xa a ratin, e naxa, “Amina.”

26 “Naxan mi sariya falani itoe suxuma a yi e liga, Ala xa na kanna danga.” Yamaan birin xa a ratin, e naxa, “Amina.”

28

Dubane fe

Saraxaraline 26.3-13 nun Sariyane 7.12-24

1 Xa ε Alatala ε Ala xuiin suxu ki faji, ε yi yamarini itoe suxu n naxanye soxi ε yii to, nayi Alatala ε rafisama nen bɔxɔn siyane birin xa. 2 ε baraka feni itoe nan sɔtɔma, xa ε Alatala ε Ala xuiin suxu:

3 A barakan sama nen ε fe yi taan kui e nun xεene ma. 4 A barakan sa ε dii barin nun ε bɔxɔn bogi seene nun ε xuruse kurune nun jingene nun yεxεene yi. 5 A yi barakan sa ε donse sagane nun ε donse rafaladene yi.

6 A yi ε baraka ε somatɔɔn nun ε minimatɔɔn na. 7 ε yaxune na keli ε yɛngɛdeni, Alatala e kedima nen ε yεε ra. Xa e so kira keden nan xɔn, e e gima nen ε yεε ra kira solofere xɔn. 8 Alatala ε

Ala barakan sama nen ε gbengbene yi, e nun ε wanle birin yi. A barakan sama ε fe yi na bɔxɔni a dɛnaxan fima ε ma. ⁹ Xa ε Alatala ε Ala yamarine suxu, ε mɔn yi bira a kirane fɔxɔ ra, a ε findima a yamaan na nen alo a a kɔlɔ ε xa kii naxan yi. ¹⁰ Bɔxɔn siyane birin a kolonma nen nayi, a Alatala xinla bata fala ε xun ma, e gaxu ε yεε ra.

¹¹ Alatala ε hɛrisigɛn fari sama nen na bɔxɔni a a kɔlɔ ε benbane xa naxan ma fe ra a a soma ε yii. E dii wuyaxi barima nen, ε xuruseene dii wuyaxi xalima nen, a mɔn yi barikan sa ε bɔxɔn bogi seene yi. ¹² Alatala koren nabima nen ε xa, a igen namaraxi dɛnaxan yi, alogo a xa tulen nafa ε bɔxɔne ma a waxatini, a ε wanle birin nasɔnyɔya. Siya wuyaxine fama ε dolideni nen, koni ε tan mi donla tongoma. ¹³ Alatala ε tima nen yεen na. E mi luyε dɔnxɛn na mumε! Xa ε Alatala ε Ala yamarine suxu, n naxanye falama ε xa to, a ε yitema nen bonne xa, ε mi luyε e bun mumε! ¹⁴ E nama yamarini itoe bejin n naxanye falaxi ε xa, ε siga yiifanna ma hanma kɔmenna ma, ε yi bira ala gbɛtɛne fɔxɔ ra, ε yi e batu.

Dangane fe

Saraxaraline 26.14-46

¹⁵ Xa ε tondi Alatala ε Ala xuiin suxε, xa ε tondi a yamarine nun a tɔnne suxε, n naxanye falama ε xa to, nayi dangani itoe nan fama ε ma, e yi ε suxu. ¹⁶ Ala ε dangama nen taani e nun xεene ma. ¹⁷ A dangan sama nen ε donse sagane nun ε donse rafaladene yi. ¹⁸ A dangan sa ε dii barin nun ε bɔxɔn bogi seene nun ε xuruse kurune nun

ɲingene nun yεxεene yi. ¹⁹ A yi ε danga ε somatɔɔn nun ε minimatɔɔn na.

²⁰ Alatala dangan nun mayifuun nun fe magaxuxin nafama ε ma nen ε wanle birin yi han ε sa halagi, bayo ε bata fe ɲaxin liga, ε to xεte a fɔxɔ ra.

²¹ Alatala fitina furen nadinma ε ma nen han ε birin yi ɲan na bɔxɔni ε sigama denaxan masɔtɔdeni. ²² Alatala ε doyenma nen furen na, e nun fati mawolonna nun fati makusinna. A fama nen kuye wolonna ra, e nun furuna, sansine funduma nen hanma e kun. Feni itoe ε tɔrɔma nen han ε halagi. ²³ Kuyen xarama nen, bɔxɔn fan yi xɔdɔxɔ ayi alo wurena. ²⁴ Alatala yi ε tulen masara gbangbanna ra keli kore, godo xεene ma, han ε birin yi halagi. ²⁵ Alatala a ligama nen, ε yi halagi ε yaxune yetagi. Xa ε siga e yengɛdeni kira keden nan xɔn, ε gima nen e yεε ra kira solofere xɔn. Dunɲa muxune birin kabema nen ε kalana fe ra. ²⁶ Xɔline nun burunna subene ε binbine donma nen. Muxu yo mi e kedi.

²⁷ Alatala ε tɔrɔma nen setene ra alo a naxan liga Misiran kaane ra. A ε tɔrɔ bontenbandunna nun gasine ra, e nun maxenxenna naxan mi danma.

²⁸ Alatala ε findima nen danxutɔne ra, a faan naso ε yi, ε yi findi fatɔne ra. ²⁹ Yanyin na ε sigati kiin yi ε yifu alo danxutɔne. E wali yo mi lanɲε. E lu tɔrε, e yi ε yii geli. Muxu yo mi nɔε ε bε e yii.

³⁰ E na ɲaxalandin masuxu, xεmε gbete fuma a ma nen. E na banxin ti, ε mi soε a kui. E na manpa binle si, ε mi nɔε e bogine donɲε. ³¹ E ɲingene kɔε raxabama nen ε yεε xɔri, ε mi e suben donɲε. E ε sofanla bama nen ε yii, ε mi a masɔte. E yεxεene soma nen ε yaxune yii, muxu yo mi ε maliye. ³² E

dii xεmεne nun dii tεmεne soma nen siya gbεten yii alo konyine ε yεε xəri. Ε xadanma nen e yεε ra kira yitodeni, koni fερε yo mi luyε ε xa, ε yi e mali. ³³ Xɔɲεne baloma ε sansine nan na. Ε wanla naxan birin kεma, a tɔnɔn findima e gbeen nan na. Ε ε rayarabima nen, e yi ε ɲaxankata ε siin birin yi. ³⁴ Ε na feni itoe birin to, ε luma nen alo fatɔne.

³⁵ Alatala sete ɲaxine ratema nen ε sanne nun ε xinbine ma naxan mi yalanɲε. Ε yi din ε fatin birin na, keli ε xunna ma han ε sanne. ³⁶ Alatala ε nun ε mangan kedima nen, ε na naxan dɔxɔ ε xun na, siga bɔxɔni ε tan nun ε benbane mi naxan kolon. Menni ε ala xɔɲεne batuma nen naxanye rafalaxi wudin na, hanma gεmεna. ³⁷ Alatala ε xalima siyaan naxanye konni, ne kabεma nen ε fe ma, e yi ε magele, e yi ε rayelefu.

³⁸ Ε sansi gbεgbe wolima nen ε xεene ma, koni ε ndedi nan tun xabama, bayo tuguminne dinma nen a birin na. ³⁹ Ε manpa binle sima nen, ε yi e masuxu ki fajɲi, koni ε mi e igen minɲε, ε mi e bogine malanɲε bayo kunle soma e yi nen. ⁴⁰ Oliwi binle luma nen bɔxɔn birin yi, koni ε mi e turen soma ε ma, bayo oliwi bogine yolonma nen. ⁴¹ Ε diine barima nen, koni e mi luyε ε yii, bayo ε yaxune e xalima nen. ⁴² Ε wudine nun bɔxɔn bogi seene findima tuguminne nan gbee ra. ⁴³ Xɔɲεn naxanye dɔxi ε yε, ne fe matema nen ε xa pon! Koni ε tan ma fe magodoma nen han! ⁴⁴ Ε sigama nen e dolideni, koni e tan mi fε ε dolε mumε! Ala e tima nen yεen na. Ε yi lu dɔnɲεn na. ⁴⁵ Dangani itoe birin fama nen ε fɔxɔ ra, e yi ε sagatan, e yi ε suxu han ε birin yi halagi, bayo ε bata tondi Alatala ε

Ala xuiin suxe. E mi a yamarine nun a tōnne suxi a naxanye soxi ε yii. ⁴⁶ Na findima taxamasenna nun kabanakoon nan na ε tan nun ε yixetene xa habadan!

⁴⁷ Bayo ε mi tin wale Alatala ε Ala xa sewan nun jɛnige fajini, ε yi herini waxatin naxan yi, ⁴⁸ nayi ε walima nen ε yaxune xa Alatala naxanye rafama ε xili ma. Kamen nun min xōnla ε suxuma nen. E magenla luma nen tōrōni. E yi wuren xidi ε kae xanbi ra ε goronna tongo, han ε yi halagi. ⁴⁹ Alatala fama nen siyana nde ra, keli yire makuyeni bōxōn danna ra. A godoma nen ε ma alo singbinna. E mi a xuiin mema. ⁵⁰ E findima muxu ye xōdexene nan na, naxanye mi xeme fonne binyama, e mōn mi kininkininje diine ma. ⁵¹ E ε xuruseene nun ε bōxōn bogi seene tongoma nen, ε yi halagi. E mi ε murutun hanma manpana hanma turen naluma ε yii. E ε jinge diine nun yexee diine nun siine xalima nen han ε yi halagi.

⁵² E ε taane birin nabilinma nen yengeni, na bōxōni Alatala ε Ala denaxan soma ε yii. E ε yengema nen han ε taan yinna naxanye mate, ε laxi naxanye ra, ne yi bira. ⁵³ Yengeni ito yi, ε yaxune ε rakamema nen han ε yi ε diine don, Alatala ε Ala naxanye fixi ε ma. ⁵⁴ Hali xeme faji hinantōna ε tagi, a mi kininkininje a ngaxakedenne ma hanma a jaxanla hanma a dii jɛjɛne. ⁵⁵ A mi tinje a diin subeni taxunje e ra, bayo na findixi a balo dōnxen nan na. E yaxune ε rayarabima na kii nin ε taan birin yi. ⁵⁶ Hali jaxalan faji hinantōna ε tagi, naxan mi susue a sanna tiye bōxōn ma, a tan fan mi kininkininje a rafan xemen ma hanma a diina. ⁵⁷ A mi tinje a dii barixin subeni taxunje e

ra e nun a diin xunyena, bayo a wama ne don feni wundoni. E yaxune na e rabilin yengeni e fama nen na tɔɔ sifan na e konni.

⁵⁸ Xa e mi sariya falani itoe suxu a fajin na naxanye sebexi kitabuni ito kui, xa e mi gaxu Alatala e Ala xili gbee magaxuxin yee ra, ⁵⁹ Alatala fitina furene nun fure jaxine dɔxɔma nen e tan nun e yixetene ma naxan magaxu, e mɔn mi yalanje xulen. ⁶⁰ A fitina furene birin nafama nen e ma, e yi gaxuxi naxanye yee ra Misiran bɔxɔni. Na furene yi e suxu, e yi e nɔ. ⁶¹ Alatala furen sifan birin sanbama e ma nen e nun yihadin birin hali ba naxanye sebexi kitabuni ito kui, han e birin yi halagi. ⁶² E tan naxanye yi wuya dangu sarene ra kore, e yaten xurunma ayi nen bayo e bata Alatala e Ala xuiin matandi. ⁶³ Alatala fe fajin ligaxi e xa kii naxan yi, a e rawuya ayi kii naxan yi, a mɔn e halagima na kii nin, a yi e faxa. A e bama nen na bɔxɔni e fama naxan masɔtɔdeni. ⁶⁴ Alatala yi e raxuya ayi siyane birin ye, keli dunuɲa fɔlɔn ma han a danna. E ala gbetene batuma nen, naxanye rafalaxi wudin nun gemen na, e tan nun e benbane mi naxanye kolon. ⁶⁵ Na siyane tagi, e mi matabu yo sɔtɔma, e mi yire yo sɔtɔma e dɔxɔma denaxan yi. Alatala e bɔɲene wolonma nen, a e yeene raxadan xi xɔnla ra, a e niine yijaxu e ma. ⁶⁶ E siimayaan findima kɔntɔfinle nan na, gaxuna e raxuruxurunma nen kɔeen nun yanyin na. E sikema nen e niin yetena fe ra. ⁶⁷ E na na feene to waxatin naxan yi naxanye ligama, gaxun soma nen e bɔɲeni. Xɔtɔnni, e yi a fala, e naxa, “Xa ɲinbanna nan yi a ra nun!” Ninbanna ra, e yi a fala, e naxa, “Xa xɔtɔnna nan yi a ra nun!”

⁶⁸ Alatala ε xalima nen kunkine kui Misiran yi, n na a fala denaxan ma, a ε mi menna toma sənən. Menni, xemene nun naxanle, ε katama nen ε xa ε yeε mati ε yaxune ma konyine ra, koni muxu yo mi ε sarama.

⁶⁹ Alatala falani itoe nan ti a layirin na a naxan yamari Musa ma, a xa a xidi e nun Isirayila kaane tagi, Moyaba bəxəni, ba layirin na e naxan xidi Horebe geyaan fari.

29

Nabi Musaa kawandi dənxeña

¹ Nabi Musa yi Isirayila yamaan birin maxili, a yi a fala e xa, a naxa:

ε yi Misiran yi waxatin naxan yi, ε a to nen Alatala naxan liga Firawona nun a kuntigine nun a yamanan birin na. ² ε bata fe xədəxene to, e nun taxamasenne nun kabanakone a naxanye liga e ra, ³ koni han to Alatala munma xaxinla fi ε ma naxan nəε feni itoe kolonje. ε yeεne mi a toma, ε tunle fan mi a mema. ⁴ N ti nen ε yeε ra tonbonni jeε tonge naanin. ε domane nun ε sankidine mi kala, ⁵ ε mi burun don, ε mi manpaan min. Alatala na liga nen alogo ε xa a kolon, a a tan nan ε Ala ra. ⁶ ε to so be, Sixən, Xesibən mangana, e nun Ogo, Basan mangana, ne yi fa en yengedeni, koni en yi e nə. ⁷ ε yi e bəxəne tongo, ε e yitaxun Rubən bənsənna nun Gadi bənsənna muxune ra, e nun Manase bənsənna fəxə kedenna. ⁸ Nanara, ε lanma ε xa layiri falani itoe suxu ki fari, alogo ε wanle birin xa sənəya.

⁹ Isirayila kaane, ε malanxi to Alatala ε Ala yeεtagi. ε birin be, ε mangane nun ε yeεratine nun

ε fonne nun ε kuntigine, ¹⁰ e nun ε ɲaxanle nun
 ε diine nun xɔɲɛn naxanye wudin seɣema e nun
 naxanye igen bama ε xa. ¹¹ Ɛ be to alogo Alatala
 ε Ala xa layirin xidi e nun ε tan tagi, a yi a kɔlɔ.
¹² A ε tan nan a yamaan na, a a tan nan ε Ala ra,
 alo a a fala ε xa kii naxan yi, e nun a mɔn a kɔlɔ
 ε benbane Iburahima nun Isiyaga nun Yaxuba xa
 kii naxan yi. ¹³ N mi layirini ito xidima ε tan xan
 gbansan xa marakɔlɔn xɔn, ¹⁴ ε tan naxanye tixi
 be Alatala en ma Ala yɛtagi. N na a xidima ε nun ε
 yixɛtɛne nan fan xa naxanye munma bari singen.
¹⁵ Ɛ a kolon en bu Misiran yi kii naxan yi, e nun
 en mɔn dangu yamanane ra kii naxan yi kira yi
 be. ¹⁶ Ɛ bata siyani itoe suxure ɲaxine to: a wudi
 daxine, a ɣɛmɛn daxine, a gbeti daxine, e nun a
 xɛma daxine. ¹⁷ Xɛmɛ ba, ɲaxalan ba, bɔnsɔn ba,
 xabila ba, ε sese nama xɛtɛ Alatala ε Ala fɔxɔ ra, ε
 siga na siyane alane batudeni. Ɛ a liga ki fari alogo
 suxure batu yo nama lu ε yɛ alo sansi salen xɔlɛna.
¹⁸ Na muxu sifan na kɔlɔni ito mɛ, a dubama a
 yɛtɛ xa nɛn a bɔɲɛni, a naxa, “N bɔɲɛ xunbenla
 sɔtɔma nɛn hali n to kankanxi n kɛɲaan ma.” Na
 yi yamana feen birin kala. ¹⁹ Alatala mi diɲɛ na
 kanna ma. Alaa xɔlɔn nun a kunfa sariɲanxin
 kelima nɛn na kanna xili ma. A dangane birin sa
 a fari naxanye seɓɛxi kitabuni ito kui. A xinla yi
 lɔ ayi dunuɲa yi. ²⁰ Alatala na kanna luma nɛn a
 danna Isirayila yamaan yɛ alogo yihadin xa a li
 naxan findixi layirin dangane ra, naxanye seɓɛxi
 sariya kitabuni ito kui.

²¹ Ɛ yixɛtɛn naxanye fama ε xanbi ra, e nun
 xɔɲɛn naxanye kelima bɔxɔ makuyene yi, ne fitina

feene nun fe xədəxene toma nən, Alatala naxanye dəxəma ε bəxən na. ²² Dolen nun fəxən luma nən bəxən fari. Sese mi nəe siyε, sansi yo mi nəe solε, hali jəxənde keden mi luyε. Yamanan luma nən alo Sodoma nun Gomora nun Adamaha nun Seboyimi, Alatala taan naxanye kala a xələni. ²³ Nayi, siya gbətene maxədinna tima nən, e naxa, “Nanfera Alatala ito rabaxi a bəxən na? A xələxi nanfera na kiini?” ²⁴ E yabima nən, e naxa, “Feni itoe ligaxi nən bayo yamani ito bata Alatala layirin kala, e benbane Ala naxan xidi e xa, a to e ramini Misiran yi. ²⁵ E bata suxurene batu, e yi e xinbi sin e xa, e mi yi naxanye kolon, Ala mi tinxi naxanye ra. ²⁶ Nanara, Alatala jaxankatani ito birin dəxi bəxəni ito ra a xələni alo a sεbε kitabuni ito kui kii naxan yi. ²⁷ Alatala bata a xələ gbeen dəxə a yamaan na, a yi e ba e bəxəni, a yi e rasiga bəxən gbətəni, e dənaxan yi iki.”

²⁸ Alatala en ma Ala nan gbee wundo feene ra. Koni feen naxanye makənənxi en xa, en nun en ma diine nan gbee ne ra habadan! A lan nən en xa sariya falani itoe birin suxu.

30

Alaa layirina

¹ N feen naxanye birin falaxi ε xa, dubane nun dangane, ne birin kamalima nən. Alatala ε Ala na ε raxuya ayi waxatin naxan yi siya gbətene ye, ε mirima nən feni itoe ma. ² E yi xetε Alatala ε Ala ma, ε mən yi a xuiin suxu ε bəjən birin na e nun ε niin birin yi, ε tan nun ε diine alo n na yamarima ε ma kii naxan yi to. ³ Nayi, Alatala ε Ala kininkininma ε ma nən, a ε ba konyiyani, a

yi ε malan keli siyane ye a ε raxuya ayi naxanye ye. ⁴ Hali ε kedixin sa dɔxi han bɔxɔn danna ra, Alatala ε Ala ε tongoma nen menni, a mɔn yi ε malan. ⁵ Alatala ε Ala mɔn ε xalima nen ε benbane bɔxɔni alogo ε xa na masɔɔ, a yi ε rasabati, a ε rawuya ayi dangu ε benbane ra. ⁶ Alatala ε Ala nan ε nun ε yixetene bɔɣene rasariɣanma alogo ε xa Alatala ε Ala xanu ε bɔɣen ma e nun ε niin birin yi, ε yi siimaya faɣin sɔɔ. ⁷ N tan Alatala, ε Ala danga seɔexini itoe birin dɔxɔma nen ε yaxune ra naxanye ε raɣaxuxi. ⁸ Nayi, ε mɔn birama nen Alatala fɔxɔ ra, ε a yamarine birin suxu n naxanye fima ε ma to. ⁹ Alatala, ε Ala baraka gbeen sama nen ε wanle birin yi. E yi dii wuyaxi sɔɔ, e nun xuruseene nun herisige gbeena, xa ε Alatala kenɛn alo ε benbane ¹⁰ ε yi Alatala ε Ala xuiin suxu, ε yi a yamarine nun tɔnne suxu naxanye seɔexi sariya kitabuni ito kui, ε yi xete a ma ε bɔɣen birin na e nun ε niin birin yi.

Alaa sariyana

¹¹ N yamarin naxan fima ε ma to, fe xɔdexe mi a ra ε tan xa. ¹² A mi kore, alogo i xa a fala, i naxa, “Nde nɔe te kore, a xa sa fa a ra en xa, a a rali en ma alogo en xa a liga?” ¹³ A mi sa fɔxɔ igen fan kidima, alogo i xa a fala, i naxa, “Nde nɔe fɔxɔ igen gidε, a xa sa fa a ra en xa, a yi a rali en ma alogo en xa a liga?” ¹⁴ En-en-en, Alaa falana i dexɔn ma, a i deen kui, a i bɔɣeni alogo i xa a liga.

Nii rakisin sugandi fena

¹⁵ N bata fa siimayaan nun faxan na to e nun fe faɣin nun a ɣaxina. E a mato ε keden sugandi. ¹⁶ N bata ε yamari to, ε xa Alatala ε Ala xanu, ε xa sigan

ti a kirane xɔn, ε xa a yamarine nun a tɔnne nun a sariyane suxu, alogo ε xa siimaya fajin sɔtɔ, ε yi wuya ayi, Alatala ε Ala yi ε baraka na bɔxɔni ε fama dɛnaxan masɔtɔdeyi. ¹⁷ Koni xa ε xeε a fɔxɔ ra, ε a matandi, ε bira suxure batu feen fɔxɔ ra, ¹⁸ n xa a fala ε xa to, ε halagima nen feu! Ε mi buma na bɔxɔni ε dɛnaxan sɔtɔma Yurudɛn kidima. ¹⁹ Kore xɔnna nun bɔxɔ xɔnna nan n serene ra to, fa fala a n bata fa siimayaan nun faxan na e nun duban nun dangana. Ε xa siimayaan nan sugandi, ε tan nun ε yixetene. ²⁰ Ε xa Alatala ε Ala xanu, ε yi a xuiin suxu, ε yi lu a fɔxɔ ra. Amasɔtɔ Alatala nan ε nii rakisina. A siimaya xunkuyen fima ε ma nen na bɔxɔni, Alatala a kɔlɔ naxan ma fe ra, a a soma nen ε benba Iburahima nun Isiyaga nun Yaxuba yii.

31

Yosuwe findi fena yεratiin na

¹ Nabi Musa yi a fala Isirayila kaane birin xa, ² a naxa, “N bata jεε keμε jεε mɔxɔjε sɔtɔ iki, n mi fa nɔε tiyε ε yεε ra. Alatala bata a fala n xa, a n mi Yurudɛn baan gidima. ³ Alatala ε Ala nan tima ε yεε ra, a mɛn kaane birin halagi alogo ε xa e bɔxɔne masɔtɔ. Yosuwe fan tima nen ε yεε ra, alo Alatala a fala kii naxan yi. ⁴ Alatala siyani itoe halagima nen alo a Sixɔn nun Ogo, Amorine mangane halagi kii naxan yi, e nun e yamanane. ⁵ Alatala yi e sa ε sagoni. Ε xa a liga e ra alo n bata a yamari ε ma kii naxan yi. ⁶ Ε senβε so, ε wekile! Ε nama kuisan, ε nama gaxu e yεε ra, bayo ε nun Alatala ε Ala nan sigama. A mi keε i dɛxɔn mumε, a mi ε rabejinjε fefe ma.”

⁷ Nabi Musa yi Yosuwe xili, a yi falan ti a xa Isirayila kaane birin malanxin yee xori, a naxa, “I senbe so, i wekile, bayo i tan nan tima Isirayila kaane yee ra siga na baxoni Alatala a kolb naxan ma fe ra a a soma e benbane yii nen. I tan xa e kee baxone yitaxun e ra. ⁸ Alatala tima nen i yee ra, a lu i xon, a mi kele i dexon, a mi i raberinje fefe ma. I nama kuisan, i nama gaxu.”

⁹ Musa to sariyani ito sebe, a yi a taxu saraxaraline ra, Lewi yixeten naxanye Alatalaa Layiri Kankiraan xalima, e nun Isirayila fonne. ¹⁰ Musa yi yamarini ito fi e ma, a naxa, “Nee solofere yo jee solofere, yamaan dinama donle ma jeen naxan na, Bubu Kui Sanla waxatini, ¹¹ e xa sariyani ito xaran e xui yitexin na Isirayila kaane birin xa, naxanye fama e malandeni Alatala e Ala yetagi, a yire sugandixini. ¹² E yamaan birin malanma nen menni, xemene nun naxanle nun diine e nun xoren naxanye dxi e taane yi, alogo e xa a me, e yi fatan Alatala e Ala binyadeni, e sariyani ito a falane birin suxu ki faji. ¹³ E diin naxanye mi sariyan kolonxi singen, ne fan a mema nen. E yi fatan Alatala e Ala binyadeni fanni e dxi na baxoni e Yuruden baan gidima naxan masotdeni.”

¹⁴ Alatala yi a fala Nabi Musa xa, a naxa, “I faxa waxatin bata maso, Yosuwe xili, e birin yi siga Naralan Bubuni alogo n xa n ma yamarine fi a ma menni.” Nabi Musa nun Yosuwe yi siga Naralan Bubuni. ¹⁵ Alatala yi mini e xa kundani naxan yi tema bubun so deen xun ma. ¹⁶ Alatala yi a fala Nabi Musa xa, a naxa, “I faxamaton na a ra. I faxa xanbini, yamani ito xorene suxurene batuma

nɛn na bɔxɔni e sigama dɛnaxan yi. E e mɛma n na nɛn, e yi layirin kala n naxan xidixi e xa. ¹⁷ Na waxatini, n xɔlɔma nɛn e ma han n yi n mɛ e ra. N na n yɛtagin luxunma nɛn e ma. Siya gbɛtɛne e halagima nɛn. Tɔrɔ wuyaxi nun fe xɔdɛxɛne yi so e xun na. E a kolonma nɛn na waxatini, a tɔrɔni itoe e lixi nɛn bayo n tan, e Ala, mi fa e yɛ sɔnɔn. ¹⁸ N na n yɛtagin luxunma nɛn e ma na waxatini bayo e bata fe naxin liga e suxurene batu. ¹⁹ Iki, i xa bɛtini ito sɛbɛ. Musa, i xa a xaran Isirayila kaane xa, e yi lu a bɛ, alogo a xa findi seren na n tan nun Isirayila kaane tagi. ²⁰ N yamani ito xalima nɛn na bɔxɔni, nɔnɔn nun kumin gbo dɛnaxan yi, alo n nan n kɔlɔ e benbane xa kii naxan yi. E na e dɛge, e lugo han e gbo, e birama nɛn ala gbɛtɛne fɔxɔ ra, e yi e batu, e n ma layirin kala. ²¹ Tɔrɔne nun fe xɔdɛxɛne na fa e ma, bɛtini ito findima seren nan na e xili ma. E yixɛtɛne mi nɛnanɛ a xɔn. N yamani ito kui feene kolon hali benun e xa so na bɔxɔni n na n kɔlɔ e xa naxan ma fe ra.” ²² Na lɔxɔni, Nabi Musa yi na bɛtin sɛbɛ, Ala naxan falaxi. A yi a xaran Isirayila kaane xa.

²³ Ala yi yamarini ito so Nunu a dii Yosuwe yii. A yi a fala a xa, a naxa, “I sɛnbɛ so, i wɛkile! I tan nan Isirayila kaane xalima na bɔxɔni n na n kɔlɔ e xa naxan ma fe ra. N tan yɛtɛɛn luma nɛn i xɔn.”

²⁴ Nabi Musa yi sariya falani itoe birin sɛbɛ Kitabun kui. ²⁵ A to yelin, a yi yamarini ito fi Lewine ma, naxanye Alatalaa Layiri Kankiraan xalima. A yi a fala e xa, a naxa, ²⁶ “Ɛ kitabuni ito tongo, Alaa sariyan sɛbɛxi naxan kui, ɛ xa a sa Alatala ɛ Alaa Layiri Kankiraan dɛxɔn ma. A xa lu mɛnni seren na Isirayila kaane xili ma, ²⁷ bayo n

na kolon a matandi tiine nun yama murutεxin nan ε ra. Xa ε Alatala matandima n mɔn ε ye waxatin naxan yi, n na faxa, ε mɔn a matandima nεn dangu na ra. ²⁸ Iki, ε ε malan n fεma, ε nun ε fonne nun ε bɔnsɔnne yeεratine, alogo n xa falani itoe ti ε yetagi. Kore xɔnna nun bɔxɔ xɔnna nan findima serene ra ε xili ma. ²⁹ N na a kolon, a n na faxa, ε kala gbeen tima nεn, ε yi xεte kiraan fɔxɔ ra n na ε yamarixi naxan na. Waxati famatɔne yi, ε fe naxin ligama nεn Alatala yeε ra yi, a yi xɔlɔ ε ma ε kewanle fe ra, yihadin yi ε li.”

³⁰ Nabi Musa yi βetini ito birin xaran Isirayila yamaan xa.

32

Nabi Musaa βetina

¹ Kore xɔnna, i tuli mati n ma falan na.

Bɔxɔ xɔnna, n fala xuiin name.

² N ma xaranna xa godo yamaan ma alo tule igena.

N ma falan xa lu alo xiila sexen na.

³ N na Alatala xinla nan nalima. ε xa en ma Ala tantun, a gbo!

⁴ En kantan fanyen nan a ra,

a wanle kamalixi.

A kirane birin tinxin.

Nɔndina Ala na a ra,

naxan mi yifu.

A tan nan tinxin, a fan!

⁵ Koni yamaan bata kala a yeε ra yi,

a dii mi fa e ra!

Yagina e xa,

yama yifuxin naxan mi tinxin.

⁶ Yama daxu xaxilitarena,
 ε lan ε xa na fe sifan liga Alatala ra ba?
 Ε Fafe xa mi a tan na,
 ε da mangana,
 naxan ε findixi a yamaan na?

⁷ Ε miri lɔxɔ danguxine ma.
 Ε yi ε xaxili lu waxati gbεtεne xɔn.
 Ε ε fafane maxɔdin e nun fonne.
 E xa fe danguxine yeβa ε xa.

⁸ Kore Xɔnna Ala to yi bɔxɔni taxunma siyane ra,
 a to yi adamadiine bama e bode ra,
 a yi yamanane danne sa
 fata Isirayila kaane yatεn na.

⁹ Bayo Alatala gbeen findixi a yamaan nan na.
 A gbeen nan Yaxuba bɔnsɔnna ra.

¹⁰ A Isirayila toxi tonbonna nin,
 tɔrɔ bɔxɔ xarena.
 A yi a ratanga,
 a yi a ɲɔxɔ lu a xɔn
 alo a yeτεεn yeεna.

¹¹ A luxi alo singbinna
 naxan a diine maxaranma tugandeni.
 A a gubugubune dɔxɔ e bun
 alogo e nama bira,
 a yi e yite a gubugubune ra.

¹² Alatala kedenna nan tixi a yamaan yeε ra.
 Ala gbεtε yo mi a malixi.

¹³ A yi e rasabati geyane fari.
 A yi e balo xεεne bogi seene ra.
 A yi kumin ba e xa gεmεne yi

a turen ba fanyen ma.

¹⁴ Ningene nun yeXeεene yi nɔnɔn fi ε ma.

YeXeε dii turaxine nun kɔtɔne,
e nun kontonna naxanye kelixi Basan yi,
ε yi ne suben don.

Ɛ yi murutu keεε faɲine don,

Ɛ yi manpa hagigεne min.

¹⁵ Isirayila tinxinxin yi gbo ayi,

a yi tondi,

turen yi gbo a fatini,

a fatin yi faɲne ayi,

a yi xeεε Ala fɔxɔ ra,

a da mangana,

a yi a mε Ala ra,

a kantan fanyena,

naxan a rakisima.

¹⁶ Isirayila yi Ala raxɔxɔlɔɲne ayi,

e bira ala gbεtεne fɔxɔ ra,

e suxurene ki.

¹⁷ E yi ɲinanne ki,

Ala mi naxanye ra,

e mi yi naxanye kolon,

e benbane mi yi naxanye kolon.

¹⁸ Ɛ bata ɲinan Ala xɔn,

naxan ε ratanga alo fanyena

naxan ε ramini dunuɲa yi,

a siimayaan fi ε ma.

¹⁹ Alatala to a diine keɲaan to,

a yi xɔlɔ e ma, a yi a mε e ra.

²⁰ A yi a fala, a naxa,

“N xa n yeɲagi luxun e ma,

n yi a mato feen naxan e lima.

Amasɔto yama xaxilitaren nan e ra.

Dii yanfantenne nan e ra.

²¹ E bata n naxɔxɔlɔnɲɛ ayi wule alane xɔn.

E bata n naxɔlɔ suxure fufafune fe ra.

N tan fan e raxɔxɔlɔnma ayi nɛn muxune xɔn
yama faɲin mi naxanye ra.

N yi e raxɔlɔ siya xaxilitaren xɔn.

²² Ɔn, n ma xɔlɔn bata gbo ayi,

a wolon han a barinne yimaxa laxira yi.

A luma nɛn alo tɛɛn naxan bɔxɔn ganma.

A gan han a sa geyane bunne li.”

²³ “N fitina feene gboma ayi e ma,

n nan n ma xanle birin wolima nɛn.

²⁴ N fitina kamɛn nagodoma e xili ma nɛn,

n fitina furen nafa e ma,

n burunna sube xaɲɛne rafa e ma,

e nun saɲi xɔlɛne.

²⁵ Naxanye tanden ma,

silanfanna nan e diine faxama.

Naxanye banxini,

gaxun yi ne faxa!

E birin faxama nɛn,

xɛmɛn nun ɲaxanla,

dii ɲɔrɛn nun fonna.

²⁶ N yi wama nɛn e birin naxuya feni ayi,

e xinle yi tunun dunuɲa yi.

²⁷ Koni n mi tin

yaxune yi n magele.

N mi wama a xɔn

a e xa e miri

a e tan nan e nɔxi,

a Alatala funfun mi a ra.

28 Siya xaxilima mi ne ra.

E mi lɔnnixi.

29 Xa fe kolonna nan yi e ra nun,

e yi a kolonma nɛn

e sigan dɛnaxan yi.

30 Yaxu keden nɔɛ

Isirayila kaa wuli keden kedɛ di?

Yaxu firin nɔɛ muxu wuli fu kedɛ di?

Na mi ligɛ

fɔ Alatala na e sa yaxune sagoni

a tan naxan luxi

alo e kantan fanyena.

31 Yaxune yati a kolon,

a e kantan se mi dangu en kantan fanyen na, Ala.”

32 “E feene fɔlɔxi Sodoma nun Gomora nin.

E luxi nɛn alo manpa binla

naxan salenne bitinxi bɔxɔ naxini,

a bogi xɔlɛne ramini,

33 naxan igen luxi alo saɲin xɔlɛna.

34 Na feene birin namaraxi n yii wundoni.

35 N tan nan gbeɲɔxɔ tiin na.

N feene saranma nɛn e nɔxɔne ra,

na muxune yi dagalanɲɛ ayi a waxatini.

A gbee mi luxi,

yihadin yi e li,

e yigitɛɛ lɔxɔn bata maso.”

36 Alatalaa yamaan makitima nɛn,

koni a mɔn kininkininma e ma nɛn,

bayo e sɛnbɛ yo mi fa na.

Muxu yo mi na naxan e maliyɛ.

37 Ala e maxɔdinma nɛn, a naxa,

“E alane minɛn

naxanye yi ε kantanma,
³⁸ ε yi naxanye kima sube tureni,
 naxanye yi ε manpaan minma?
 E xa keli ε malideni,
 e xa ε ratanga.

³⁹ Iki ε xa a kolon,
 a n tan keden peen na a ra.
 Ala gbεtε mi na fɔ n tan.
 N tan nan muxun faxama,
 n mɔn yi a rakeli.
 N tan nan muxun maxɔlɔma,
 n mɔn yi a yiyalan.
 Nde gbεtε nɔε muxuna nde bε n yii?

⁴⁰ Habadan Ala nan n tan na,
 n bata n yiini te kore,
 n yi n kɔlɔ n yεtɛni:

⁴¹ N na n ma silanfanna raxanxan,
 n yi a suxu n yii,
 n nan n gbeen ɲɔxɔma nɛn n yaxune ra,
 n na e saren fima nɛn,
 naxanye n naɲaxuxi.

⁴² N na n ma xanle sinma nɛn wunli,
 n ma silanfanna yi suben don.
 Yεngεsone nun muxu suxine
 nun gali mangane birin faxama nɛn.”

⁴³ Siyane, ε nun Alaa yamaan xa sεwa ε bode xɔn.
 Ala a walikene faxan ɲɔxɔma nɛn.
 A e gbeen ɲɔxɔma nɛn a yaxune ra.
 A yi a yamaan nun e yamanan yulubine xafari.

⁴⁴ Musa nun Nunu a dii Yosuwe yi bεtini ito birin
 xaran yamaan xa e xuini texin na.

⁴⁵ Musa to yelin falani itoe tideni Isirayila kaane
 xa, ⁴⁶ a yi a fala e xa, a naxa, “E xa falani itoe birin

suxu ken n naxanye ralixi ε ma to. Ε xa e yamari ε diine ma alogo e xa sariya falani itoe birin suxu ki fani. ⁴⁷ Fufafu falan mi itoe ra. Ε niin nakisi feen yeτεεn nan e ra. Ε siimaya xunkuyen sətōma nεn e xōn, na bōxōni ε dεnaxan sətōma Yurudεn kidima.”

Nabi Musaa saya fena

⁴⁸ Na bōxōni, Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, ⁴⁹ “Siga Abarimi bōxōni, Nebo geyaan fari, naxan Moyaba yi, Yeriko taan yetagli. I xa Kanan bōxōn mato mεnni, n naxan fima Isirayila kaane ma e kεεn na. ⁵⁰ I na te geyaan fari, i faxama nεn. I yi siga i benbane fōxō ra laxira yi alo i tada Haruna faxa Horo geyaan fari kii naxan yi, a yi siga a benbane fōxō ra laxira yi. ⁵¹ Na birin bayo, ε mi tinxinya ligaxi Isirayila kaane yetagli Kadesi yi, Meriba igene dεnaxan yi, Sini tonbonni. Ε mi n ma sariηanna binyaxi yamaan tagi. ⁵² Nanara, i bōxōn toma nεn wulani, n naxan fima Isirayila kaane ma, koni i tan gbindin mi soε na.”

33

Nabi Musa dubana Isirayila xa

¹ Benun Musa xa faxa, Alaa muxuna, a yi duba Isirayila kaane xa, a naxa:

² Alatala fa nεn

keli Sinayi geyaan fari alo sogena.

A yi te Seyiri bōxōni

Isirayila kaane yi dεnaxan yi.

A nōrōn yi godo a yamaan ma

keli Paran geyaan fari,

maleka wuli wuyaxi yi biraxi a fōxō ra.

³ Ala Isirayila bōnsōnna xanuxi yati!

A a muxu sarijanxine kantanma,
naxanye e xinbi sinma a bun,
e yi a xaranna ramε.

⁴ Musa bata sariyan fi en ma,
alo nafunla Yaxubaa yamaan xa.

⁵ Ala findi nεn Isirayila Mangan na,
yamaan yεεratine malanni,
e nun Isirayila bɔnsɔnne birin.

⁶ Ala xa siin fi Rubεn bɔnsɔnna ma,
Ala xa siimayaan fi Rubεn yixεtεne ma,
a yamaan yi wuya ayi.

⁷ Musa falani ito nan ti Yuda bɔnsɔnna fe yi, a
naxa,
“Alatala xa Yuda xuiin nameε,
alogo a xa fa a yamaan ma,
Yuda yi a yεtε xun mayεngε.
Ala xa a mali a yaxune yεngεdeni.”

⁸ Musa falani ito nan ti Lewi bɔnsɔnna fe yi, a
naxa,
“Ala, i bata Yurima nun Tumin* so
Lewi bɔnsɔnna yii i sagoon kolon feen na.
I rafan muxune nan e ra,
i naxanye keɲaan fεsεfεsε Masa yi,
i naxanye makiti Meriba igene fe ra.

⁹ E mi bira e fafe nun e nga sagoon fɔxɔ ra,
xanamu e ngaxakedenne
hanma e diine,
koni e bira nεn i ya fala gbansanna fɔxɔ ra,
e yi i ya layirin kantan.

* **33:8:** Yurima nun Tumin masensεn ti seene fe sebexi Xɔrɔyaan 28.30 kui. Saraxaraline yi masensenna tima ne nan na alogo e xa Ala sagoon kolon.

10 E tan nan Yaxuba bənsənnə xaranma
 i ya yamarine ma,
 e yi Isirayila kaane xaran i ya sariyan ma.
 E wusulanna gan,
 e saraxa gan daxine ba i ya saraxa ganden fari.

11 Alatala xa e baraka.
 Ala xa barakan sa e kəwanle birin yi.
 Ala xa e yengəfane sənben jan.
 Ala xa e yaxune rabira
 alogo e nama fa nə kele sənən.”

12 Musa falani ito nan ti Bunyamin bənsənnə fe
 yi, a naxa,
 “Alatala xanuntenne nan ne ra.
 E luma nən Ala fəma bəne xunbenli,
 bayo a e ratangama nən waxatin birin,
 a mən yi lu e xən.”

13 Musa falani ito nan ti Yusufu bənsənnə fe yi, a
 naxa,
 “Alatala xa barakan sa e bəxəni.
 Ala xa xiila ragodo a ma keli kore.
 Ala xa tigi igen namini a ma keli bəxəni.

14 Ala xa sogen xa fan e sansine ra,
 kike yo kike e bogine yi mə.

15 Ala xa e xəene rasabati
 geya bəxə fajine ma.

16 Ala xa e bəxən bogi seene fan.
 Ala naxan falan ti fətəndini,
 a xa hinan Yusufu ra,
 a naxan sugandixi mangan na
 a ngaxakedenne tagi.

17 Xunna kenla Yusufu xa.
 A sənben gbo
 alo jingen dii tura singena,
 a fenne nan a yengəso seene ra

alo burunna jingena.

A siyane birin noma nen

han bəxən danne.

Efirami bənsənna wuli fu ganle nan ne ra.

Manase bənsənna wuli wuli ganle nan ne ra.”

¹⁸ Musa falani ito nan ti Sabulon bənsənna fe yi, a naxa,

“Sabulon bənsənna, ε sɛwa yulayani.

Isakari bənsənna, ε sɛwa ε bubune kui.

¹⁹ E siyane xilima nen geyaan fari,

ε saraxa tinxinxine ba.

Amasətə ε ε balon sətəma nen fəxə igen nafunli,

e nun hɛrisigen naxan fəxə igen dɛ.”

²⁰ Musa falani ito nan ti Gadi bənsənna a fe yi, a naxa,

“Ala xa na kanna baraka

naxan Gadi a bəxən nagboma ayi.

Gadi dəxi menni alo yatan

naxan suben suxu a a sanna nun a xunni bə.

²¹ Gadi bata dahamu bəxən findi a gbeen na

alo mangan naxan tixi yamaan yɛɛ ra.

A bata Alatala fe ragidixin nakamali,

a mən bata Alaa kitin sa Isirayila ma.”

²² Musa falani ito nan ti Dan bənsənna fe yi, a naxa,

“Dan luxi nen alo yata sɛnbɛmaan naxan kelima

Basan bəxəni a tujan.”

²³ Musa falani ito nan ti Nafatali bənsənna fe yi, a naxa,

“Nafatali rafan Ala ma han!

Alatala barakan saxi a fe yi kati!

Ala xa a bəxən nagbo ayi sogegododeni

e nun yiifanna ma.”

²⁴ Musa falani ito nan ti Aseri bənsənna fe yi, a naxa,

“Ala xa Aseri baraka Yaxuba a diine ye.
 A ngaxakedenne xa hinan a ra.
 A turen xa gbo ayi
 han a yi a sanna maxa a ra.

²⁵ Ala xa ε taan so dεεn findi wuren nun sulan na.
 Ala xa kendeɣaan fi ε ma ε siimayaan birin yi.”

²⁶ Musa mɔn yi a fala,
 “Isirayilaa Ala maliga yo mi na.
 A kelima kore, a fa i mali.
 A kundani gidima a nɔrɔni.

²⁷ Habadan Ala nan i yigiyaden na,
 a habadan yiine nan nasoxi i bun.
 A i yaxune kedima nen i yeε ra,
 a naxa, ‘E halagi!’

²⁸ Isirayila dɔxɔma nen bɔɲe xunbenli.
 Ala Yaxuba bɔnsɔnna luma nen a danna,
 murutun nun manpa nenɛn yi gbo a bɔxɔni,
 xiila fan yi sa keli kore.

²⁹ Σεwana ε xa, Isirayila kaane.
 Ε maliga yo mi na siyane ye,
 Alatala naxan nakisima.
 A tan nan ε ye masansan wure lefaan na,
 ε mali tiina,
 a tan nan findixi ε nɔ ti silanfanna ra.
 Ε yaxune e mafelenma nen ε yetagi,
 ε fan yi e taane kidene kala.”

34

Nabi Musa yi faxa

¹ Nabi Musa yi te Nebo geyaan fari, Moyaba mεrεmεrɛni, han Pisiga geyana, naxan Yeriko taan yetagi. Alatala yi yamanan yiren birin yita a ra mɛnni, keli Galadi ma han sa dɔxɔ Dan yamanan

na, ² e nun Nafatali a bəxən birin, e nun Eframi nun Manase a bəxəna, e nun Yuda a bəxəna han fəxə igen naxan sogegododeni, ³ e nun Negewi bəxəna, e nun Yurudən məməməna, e nun Yeriko taan lanbanna, tugu bili taana, han sa dəxə Soyari ra. ⁴ Alatala yi a fala a xa, a naxa, “I yeen ti bəxən na n na n kələ naxan ma fe ra Iburahima nun Isiyaga nun Yaxuba xa. N naxa, ‘N bəxəni ito fima ε yixetene ma nen.’ N bata a yita i ra, koni i mi soon na.”

⁵ Musa, Alatalaa walikεen yi faxa menni, Moyaba bəxəni, alo Alatala a fala kii naxan yi. ⁶ Ala yi a maluxun məməməni, Moyaba bəxəni Beti-Peyori yetagi. Muxu yo mi a kolon a gaburun dənaxan yi han to. ⁷ Nabi Musa faxaxi a jεε keme jεε məxəje nan ma. Koni, a mən yi seen toma a fəjin na, a sənben fan mi yi janxi. ⁸ Isirayila kaane yi Musa wuga Moyaba məməməni xii tonge saxan han e yi yelin a jan feen lige.

⁹ Nunu a dii Yosuwe yi lugoxi fe kolonna niin na bayo Musa bata yi a yiin sa a ma. Isirayila kaane yi a xuiin suxu, e mən yi Musa yamarine suxu Alatala naxanye fixi a ma.

¹⁰ Nabi gbete yo munma mini Isirayila yamanani naxan maliga Nabi Musa ra. A yi falan tima Alatala xa yεε nun yεε. ¹¹ Alatala a xexi Misiran yamanani taxamasenne nun kabanakone nan ligadeyi Firawona nun a kuntigine nun a yamanan birin yεε xəri. ¹² Nabi Musa walixi sənbe magaxuxin nin Isirayila kaane birin yεε xəri.

Kisin Kiraan Kitabuna

**The Holy Bible in the Yalunka language of Guinea.
La Sainte Bible en langue Yalunka avec le titre: «Kisin
Kiraan Kitabuna» Publié par Traducteurs Pionniers
de la Bible en collaboration avec la mission MCA à la
Préfecture de Faranah, République de Guinée 2012
Copyright du text: © 2012—Traducteurs Pionniers de
la Bible. Cette création est mise à disposition selon le
Contrat Paternité-Pas d'Utilisation Commerciale-Pas
de Modification 3.0 Unported disponible en ligne
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/> ou
par courrier postal à Creative Commons, 171 Second
Street, Suite 300, San Francisco, California 94105, USA.**
copyright © 2012 Pioneer Bible Translators

Language: Yalunka

Translation by: Pioneer Bible Translators

..

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

47153269-13a8-5fdd-8537-530b29da9f78